БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 67 (2100). | 3 апрель, сешанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЧИГИТНИ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ЭКИБ ОЛАЙЛИК!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМИ

Илгари хабар бериб ўтилганидек 31 мартда Тошкент область ва шаҳар партия комитетларининг пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** «КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми якунлари ва қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Докладчи КПСС XXII съезди ва партия Программасида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтириш юзасидан белгилаб берилган вазифаларни амалга оширишнинг кечиктириб бўлмайдиган муҳим чораларини ишлаб чиққан КПСС Марказий Комитети март Пленумининг аҳамияти тўғрисида гапиради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Пленумда қилган доклади ва ўзининг якунловчи сўзида деҳқончилик ва чорвачиликнинг аҳволини марксча-ленинча асосларда чуқур таҳлил қилиб берди ҳамда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб масалаларини илгари сурди, бу масалаларни ҳал этиш йўлларини кўрсатди.

Кейинги йилларда мамлакат қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда муҳим ютуқлар қўлга киритилди. Бироқ КПСС Марказий Комитети қайд қилиб ўтдики, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг даражаси ҳали ҳам қониқарсиз, халқнинг ўсиб бораётган талаби ва социалистик хўжалик системасининг катта имкониятларига тўла жавоб бермайди.

Тошкент области қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда маълум муваффақиятларга эришилди. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумидан кейинги давр ичида суғориладиган экин майдонлари 47 минг гектардан ортиқ кўпайди. Колхоз ва совхозларда пахта майдонлари 1953 йилдаги 170,5 минг гектардан 1961 йилга келиб 214,8 минг гектарга етди. Маккажўхори экинлар орасидан мустаҳкам ўрин эгаллади. Ана шу давр ичида йирик шохли қорамоллар туёғи 89,9 минг бош кўпайди. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш анча кўпайди.

Лекин қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш суръати областимизнинг имкониятлари даражасида эмас. Кейинги уч йил ичида область колхоз ва совхозлари давлатга 95,4 минг тонна пахта, 195,5 минг тонна сабзавот, 137,8 минг тонна картошка, 5,6 минг тонна сутни кам етказиб бердилар. Область хўжаликлари ўтган йили ҳар юз гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига атиги 20 центнердан ва қишлоқ хўжалигига яроқли бошқа ерлар ҳисобига 4,1 центнердан сўйилган вазнда гўшт етиштирдилар, холос.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг КПСС Марказий Комитети март Пленумининг якунлари тўғрисидаги докладини муҳокама қилди ва пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришга халақит бераётган камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирларни белгилаб берди.

Барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтиришни таъминлайдиган муҳим омиллардан бири ердан самарали фойдаланиш, ўт-далали системадан бутунлай озод бўлишдир.

Тошкент области деҳқончилигига эски усулнинг келтирган зарари қандай бўлганлигини қуйидаги мисоллар кўрсатиб турибди. 1953 йилда областда ҳар бош соғин сигирдан атиги 425 килограммдан сут соғиб олинган эди. «Дала маликаси» — маккажўхорига кенг йўл берилган 1960—1961 йилларда эса Тошкент областида ҳар бош соғин сигирдан олинадиган сут ўртача 1600 килограммга етди (бу миқдор ҳам кам, албатта).

Ем-хашак экинларига биз ҳар йили катта-катта майдонларни ажратамиз. 1961 йилда суғориладиган ер майдонларининг деярли икки проценти ёки 110 минг гектарга яқин ер ем-хашак экинлари билан банд бўлганлигини айтиш кифоядир. Лекин экинлар структураси нотўғри жойлаштирилганлиги ва камҳосил олинганлиги туфайли областда ем-хашак миқдори етарли бўлмади. Ўтган йили суғориладиган майдонларнинг 17,2 проценти беда билан банд бўлди, 8,5 процент ёки 32,2 минг гектар ерга маккажўхори экилди, холос.

Ўз-ўзидан маълумки, бундай аҳволда чорвани етарли миқдорда дағал ем-хашак, ширали, айниқса концентрат озуқалар билан тўла таъминлаб бўлмайди.

Ҳар бир хўжалик алмашлаб экиш схемасини қайтадан кўриб чиқиб, экин майдонлари структурасини ўзгартириб маккажўхори, қанд лавлаги ва дуккакли экинларни экишни кенг жорий қилган тақдирдагина ҳатто пахта майдонларини кенгайтирган бир шароитда ҳам етарли миқдорда ем-хашакка эга бўлади ва ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 75 центнердан, қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 16 центнердан гўшт, ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 400—500 центнердан сут етиштиришга эришади.

Ем-хашак етиштиришни кўпайтиришда алмашлаб экиш системасига дуккакли экинларни жорий қилиш муҳим омилдир, дуккакли экинларни маккажўхорини экишдан олдин ёки ҳосилини йиғиштириб олгандан кейин ҳам экиш мумкин.

Областдаги партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига амал қилиб, экин майдонлари структурасини қайта кўриб чиқдилар. Колхоз ва совхозларда пахта, маккажўхори, дуккакли экинлар, қанд лавлаги, сабзавот ва картошка экиладиган майдонлар кенгайтирилмоқда. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, бир қатор хўжаликларнинг раҳбарлари ҳали ҳам ўзларига тегишли хулоса чиқариб олмадилар ва улар йўл қўйилган камчиликларни тугатиш йўлида астойдил ҳаракат қилмаётирлар. Қуйи Чирчиқ районидаги хўжаликларда 1962 йилнинг экин майдонлари структураси белгиланганида пахта ва канопга атиги 64,2 процент майдон, беда учун 15,7 процент майдон ажратилган. Маккажўхори ва дуккакли экинларга 12,3 процент, қанд лавлагига 0,8 процент майдон ажратилган. Бу районда шоли экиладиган майдонларни камайтиришни ҳали ҳам истамаётирлар. Беш процент экин майдонига ёки 1400 гектар ерга шоли экишни мўлжал қилганлар.

Чиноз районидаги Ленин номли колхозда 61,4 процент майдонгина пахтага, юз гектар ёки 2,5 процент майдон шолига ажратилган, маккажўхори, дуккакли экинлар ва қанд лавлаги учун эса атиги 12,5 процент майдон планлаштирилган, 22 процент майдонда эса беда сақланиб қолган.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Северный маяк» колхози раҳбарлари ҳам бу йил экинларни жойлаштиришга ҳаддан ташқари масъулиятсизлик билан қарадилар. Улар 1962 йилда пахта ва маккажўхори майдонларини камайтиришни планлаштирганлар ва шоли, беда майдонларини кенгайтириш йўлини тутганлар. Область партия комитети бюроси «Северный маяк» колхози раҳбарларининг бу зарарли хатти-ҳаракатларини қоралаб, уларни қаттиқ жазолади.

Бир-икки кун ичида ҳар бир колхоз ва совхоз бўйича экинлар структурасининг тўғри ёки нотўғри жойлаштирилганлигини аниқлаб чиқиш ҳозирги куннинг муҳим вазифасидир, бунда пахта майдонлари ҳамда каноп, картошка, сабзавот, шунингдек маккажўхори, оқжўхори, дуккакли экинлар, хашаки лавлаги экинлари майдонларини кенгайтиришга эътибор бериш лозим.

Бизда суғориладиган ерларнинг талон-торож қилинишига йўл қўйиб келинаётир.

Областда колхоз ва совхозлардан ташқари 139 та ташкилот қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан шуғулланади. Бу ташкилотларга 85 минг гектар ер, шу жумладан 21,5 минг гектар ҳайдаладиган-суғориладиган ер бериб қўйилган. Кўпгина илмий-текшириш ташкилотлари ва бошқа хўжаликлар экинлардан жуда кам ҳосил олмоқдалар, назоратнинг йўқлигидан фойдаланиб ернинг талон-торож қилинишига йўл қўймоқдалар.

Барча эксперименталь ва ёрдамчи хўжаликларда аҳволни чуқур текшириб кўриш ва ердан ёмон фойдаланиш ҳоллари аниқланган тақдирда уларни ердан маҳрум қилиш, бу ерларни илғор колхоз ва совхозларга олиб бериш керак.

Областда ҳар йили суғориладиган ерларнинг талай қисми ҳар хил қурилишлар учун ажратиб берилади. Кейинги уч йил ичида колхоз ва совхозлардан 6753 гектар, шу жумладан 2046 гектар суғориладиган ер ажратиб олинди. Томорқа хўжаликлари учун ҳам ерлар қонунсиз равишда талон-торож қилинмоқда. 1961 йилда ўлчаб чиқиш натижасида колхозларда колхозчиларнинг умумий майдони 1497 гектар келадиган томорқаси ортиқчалиги, совхоз ишчилари ва хизматчиларининг томорқаларидан эса 396 гектари ортиқча эканлиги аниқланди. Чиноз районида, айниқса, ернинг кўп талон-торож қилинишига йўл қўйилган, бу районларда участкаларга ажратилган томорқаларнинг 322 гектари ортиқча бўлиб чиқди. Сирдарё районида 367 гектар, Гулистон районида 270 гектар ер ортиқча эканлиги аниқланди. Участка томорқаларига ана шу тариқа ортиқча ер ажратиб берилишига қарши қаттиқ курашиш ва бунга кескин чек қўйиш керак.

Ер — бойлик манбаи. Лекин кўпгина колхозлар ва бир қатор районларда ердан самарали фойланишга эътибор берилмайди, бу ҳол кўчат қалинлигининг нормал бўлиши учун астойдил кураш олиб борилмаётганлигида яққол сезилади. Бир қатор хўжаликларда ҳар гектар ерда кўчат қалинлиги 45-50 минг тупдан ортмади. Демак, областда катта-катта майдонлар ҳайдалди, текисланди, экилди, суғорилди, культивация қилинди, аммо бу меҳнатларнинг анча қисми беҳуда кетди. Хўжаликларда органик ва минерал ўғитлардан ёмон фойдаланилмоқда.

Кейинги йилларда областда катта ҳажмда ирригация ва мелиорация ишлари бажарилди. Бироқ суғориш тармоқларидаги умумий аҳвол қониқарсизлигича қолиб келмоқда. Ирригация тармоқлари инженерлик гидротехника иншоотлари билан ёмон таъмин этилган, бу ҳол сувни тақсимлашни қийинлаштиради ва сувнинг исроф бўлишига олиб келади. Кўпгина хўжаликларда ички тармоқлар, айниқса коллектор зовурлар қаровсиз ҳолда, баъзибир хўжаликлар ички суғориш тармоқларини тозалаш ишларини деярли тўхтатиб қўйганлар, улар бу ишнинг давлат бюджети ҳисобига бажарилишидан умидворлар. Шу билан бир вақтда ана шу колхозлар меҳмонхона, клуб ва шу сингари биринчи даражали бўлмаган объектларни қуришга кўплаб маблағ ажратмоқдалар. Областдаги кўпгина колхоз ва совхозларда мелиоратив ишлари ёмон ўтказилаётганлиги сабабли ҳайдаладиган кўпгина майдонлар қишлоқ хўжалиги оборотидан чиқиб қолмоқда.

Янги ерларни ўзлаштириш ҳам суст бораяпти. 20 мартга қадар 1962 йил экини учун янги ер ўзлаштириш плани область бўйича 42 процент бажарилди, холос. Бу соҳада «Главголодностепстрой» ташкилоти ва область совхозлар тресті айниқса, орқада қолмоқда, буларда план 26 ва 29,4 процент бажарилган.

Бу йил ҳам сувнинг камчил бўлиши сабабли анчагина иш қилишга тўғри келади. Коллектор зовур тармоқлари ва суғориш тармоқларига 450 насос ўтказилиши керак. 244 таси ремонтга муҳтож.

Қўшимча сув ресурсларини қидириб топишда, булоқларнинг кўзини очиш, сув ҳавзаларини тозалаш, сув билан таъминлайдиган каналлар қуриш муҳим тадбирлардандир. Тошкент сув омборида сувни кўпайтириш ишларини ҳамма чоралар билан кучайтириш лозим.

Шундан кейин ўртоқ Абдураззоқов пахта етиштиришни кўпайтириш масалаларига тўхталади.

Ҳосилдорликни ошириш пахта етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резервидир. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Тошкентда бўлиб ўтган зонал кенгашидаги ва КПСС Марказий Комитети март Пленумининг кўрсатмаларини амалга ошириб, ҳар бир колхоз ва совхозда пахтанинг гектаридан олинадиган ҳосилини кам деганда 25 центнерга етказиш бу қимматбаҳо экиндан анчагина миқдорда қўшимча ҳосил олиш имкониятини беради.

1961 йилда областдаги 142 пахтакор колхоз ва совхознинг 102 таси 160,3 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан кам ҳосил олди. Ана шу колхоз ва совхозларда фақат ҳосилдорликни ошириш ҳисобигагина қўшимча равишда 100 минг тонна пахта олиш мумкин.

Бу йил колхоз ва совхозлар давлатга кам деганда 503 минг тонна пахта сотишлари лозим. Ана шу миқдордаги ҳосилни етказиб бериш учун экин майдонларини мумкин қадар кенгайтириш зарур ва ҳар гектардан олинадиган ўртача ҳосилни 23 центнерга етказиш, ёки ўтган йилдагига қараганда 1,2 центнер кўпайтириш зарур.

Пахтанинг ялпи ҳосилини оширишнинг ҳал қилувчи шартларидан яна бири комплекс механизацияни янада кенг жорий қилишдир. Пахтачиликда техника прогрессининг тезлаштирилишини таъминлаш республика партия ташкилотининг пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасида олиб бораётган курашининг бош йўлидир.

Бу йил областда 140,5 минг гектар ерга режа сими тортилиб, квадрат-уялаб чигит экиш, шу жумладан 49 минг гектар ерга уяларга аниқ миқдорда уруғ ташлайдиган сеялка билан чигит экиш, 180 минг гектар майдондаги ғўзага икки томонлама ишлов бериш, 36 минг гектар майдондаги ғўзани механизация ёрдамида чеканка қилиш, 108,9 минг гектар майдоннинг пахтаси, яъни 140 минг тонна ҳосил машинада терилиб олиниши лозим. Бу вазифанинг уддасидан чиқиш учун мавжуд техникадан унумли фойдаланиш талаб қилинади.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Областимизнинг машъал хўжаликларидан бири бўлган Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида ҳам танлаб чигит экилмоқда. Суратда: Ўртоқ А. Йўлдошев бошлиқ бригаданинг тракторчиси Тиловберди Дўсжонов ва сеялкачи Раҳмонберди Йўлдошев ўртоқлар чигит экишяпти.

А. Абалян фотоси.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

БУГУНГИ ИШНИ ЭРТАГА ҚЎЙМАНГ

Баҳорнинг бир куни йилга татийди. Буни англаган қишлоқ хўжалиги илғорларимиз кўклам кампаниясига пухта тайёргарлик кўрдилар. Улар ғанимат фурсатдан унумли фойдаланиб, мавжуд механизацияни тахт қилдилар, карталарни яхши текисладилар. Баҳорги экиш кампаниясига сидқидилдан тайёргарлик кўрган хўжаликлар сифатида Янгиер районидаги «Коммунизм», Янгийўл районидаги Хрушчев номли, «Ленинизм», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Свердлов номли, Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», «Ленин йўли», Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозларини ҳамда «Малик», 1-«Боёвут», «ЎзССР беш йиллиги» совхозларини кўрсатиш мумкин.

Ҳамма жойда ҳам иш мана шундай яхши, деб бўлмайди. Айрим хўжалик раҳбарлари масъулиятни сезмаётирлар. Кўкламги экиш кампанияси бошланиб кетаётганига қарамай ишни ўзибўларчиликка ташлаб қўймоқдалар. Масалан, Комсомол, Гулистон, Пискент, Бекобод, Бўстонлиқ, Янгийўл районларида ҳалигача кўпгина техника тайёр эмас. Бу районларда қишлоқ хўжалик машиналари сифатсиз ремонт қилинган. Натижада айрим агрегатларни қайта ремонт қилишга тўғри келаяпти.

Мўл ҳосилнинг тақдирини механизаторлар ҳал қилади. Шунинг учун ҳам Оққўрғон, Бўка, Юқори Чирчиқ, Чиноз районларида механизатор кадрларни тайёрлаш ишларига етарли эътибор берилаяпти. Сирдарё, Бекобод, Гулистон, Комсомол ҳамда Янгийўл районларида эса буннинг тескарисини кўрасиз. Мана шу беш район раҳбарларининг бепарволиги туфайли экипаж аъзоларидан кўп киши ҳанузгача танлангани йўқ.

Ҳалигача эртаги экин экиладиган майдонларни шудгор қилиш иши тугалланганини йўқ. Бундай келишиб бўлмас аҳвол айниқса Гулистон, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ ҳамда Оққўрғон районларида кўпроқ учрайди.

Маълумки, бу йил ёғингарчилик кам бўлди. Пахтакорларимиз олдида экилган чигитни тупроқнинг ўз намига ундириб олиш вазифаси туради. Шундай бўлишига қарамай, айрим хўжаликларда қиши билан тўпланган намни сақлаб қолишга етарли эътибор берилмаяпти. Бўка, Юқори Чирчиқ, Калинин районларида ерни бороналаш ишлари кўнгилдагидек ташкил этилмаган.

Шуни айтиш керакки, Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Калинин, Янгийўл, Бекобод районларида эртаги картошка ва сабзавот экинлари экиш ишлари ғоят сусткашлик билан бораяпти. Бу район меҳнаткашлари шаҳар аҳолисини картошка ва сабзавот маҳсулотлари билан етарли даражада таъминлаш учун ўз ишларида кескин бурилиш ясашлари, эртаги экин экишни тезлаштиришлари лозим.

Қишлоқ хўжалигининг азамат ходимлари, мўлжалдаги ҳосилни оламан, десангиз бугунги ишни эртага қўйманг. Деҳқоннинг энг яқин дўсти бўлган механизацияни кўз қорачиғидай сақлаб, ундан унумли фойдаланинг. Кўкламги чигит экиш кампаниясини бир жон, бир тан бўлиб, энг қулай агротехника муддатларида ўтказинг.

ЯХШИ ТАШАББУС

Калинин районидаги Навоий номли колхоз раисининг механизация бўйича ўринбосари ўртоқ Н. Е. Курупин КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларига жавобан яхши ташаббус кўтариб чиқди. У ўринбосарлик вазифасидан воз кечиб, трактор-далачилик бригадасига бориб ишлаш истагини билдирди. Ўртоқ Курупиннинг бу ташаббусини колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қизғин маъқуллади.

Камқувват бригадаларнинг иккитаси бирлаштирилиб, 185 гектар майдонга эга бўлган йирик трактор-далачилик бригадаси ташкил этилди ҳамда унга турли маркалардаги бешта трактор ажратиб берилди. Колхозчилар сони эса қисқартирилди.

Ўртоқ Курупин ишлаётган янги бригаданинг меҳнатсевар аъзолари шу кунларда 60 гектар ернинг ҳар гектаридан минг центнердан кўкпоя, 100 гектар ернинг ҳар гектаридан эса 70 центнердан дон ҳосили етиштириш учун маккажўхори экиш ишларини қизитиб юбордилар. Бригадада маккажўхори квадрат-уялаб жойлаштирилаяпти. Бундан ташқари 28 гектар ерга қанд лавлаги экиб, ундан мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилинди.

Т. ЖЎРАЕВ.

АҲДИМИЗНИНГ УСТИДАН ЧИҚАМИЗ

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини амалга ошириш йўлида қизғин меҳнат қилмоқдалар. Шулар қатори бизнинг колхоз аъзолари ҳам пахтачиликни янада ривожлантиришга астойдил киришдилар.

Маълумки, бизнинг колхозда ҳосилдорлик анча пасайиб кетган эди. 1961 йили ҳар гектар ердан 24,33 центнердан ҳосил кўтариб, олдинги йилларга нисбатан ҳосилдорликни 7 центнер оширишга муваффақ бўлдик. Бу йил эса 1395 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилдик.

Ўтган йили колхозимизнинг айрим бригадалари айниқса, яхши натижаларга эришдилар. Масалан, Эшмурод Норбоев, Абдували Расулматов, Мирзақул Ҳамдамов, Ҳомид Амирхонов сингари ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ҳар гектар ердан 25,5-31,2 центнерга етказиб ҳосил олдилар. Бу, шубҳасиз, яхши. Лекин айрим бригадаларда ҳосилдорлик колхоз даражасидан паст бўлди. Масалан, 7 та бригадада олинган ҳосил колхоз даражасига етмади. Агар мана шу бригадаларда ҳам ҳосилдорлик лоақал колхознинг ўртача даражасига етказилганда биз колхоз бўйича 27 центнердан ҳосил олган бўлар эдик.

Бу йил биз колхозимиздаги мана шу кам ҳосилли бригадаларда ҳосилдорликни кўтариш тадбирларини кўрмоқдамиз. Бунда энг муҳим масала гектарларда кўчатлар сонини оширишдан иборат. Шу мақсадда бу йил 60х60 схемасидан воз кечдик ва 60х50, 60х45, қир ерларга эса 60х25 схемасида чигит экишни планлаштирдик.

Чигит экишни муваффақиятли ўтказиш учун ҳамма техникани тўлатўкис тайёрлаб қўйдик. Квадрат-уялаб чигит экадиган 12 та экипажда ишлайдиган 116 киши назарий ва амалий машғулотда қатнашиб пухта тайёргарликдан ўтди.

Колхозимизда пахтачилик катта фойда келтираётган бўлса ҳам, айрим тармоқлар зиён келтираяпти. Масалан, ўтган йили чорвачиликдан 13900 сўм зарар кўрдик. Бунга ўзимизда етарли миқдорда ем-хашак етиштирилмагани, кўпгина ем-хашак четдан сотиб олингани сабаб бўлди. Мана шу камчиликларни ҳисобга олиб, бу йил 257 гектар ерга маккажўхори, 12 гектар ерга лавлаги экишни планлаштирдик. Мана шу йўл билан биз чорвачиликдаги камчиликларни бартараф қилиш учун курашаяпмиз.

Биринчи квартал сут, тухум ва гўшт тайёрлаш планларини бажардик.

Ўтган йили колхозимизда қисман силжиш бўлди. Лекин бу ҳали бизни қаноатлантира олмайди. Бу йил биз учун катта синов бўлади. Колхозчиларимиз пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашиш билан бирга, колхоз хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам юксалтиришга астойдил киришганлар. Меҳнатсевар колхозчиларимиз ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

Очил БОБОЁРОВ,

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси.

МИРЗАЧЎЛДА В. И. ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ

ЯНГИОБОД. (Самарқанд области), 2 апрель. (ЎзТАГ). Мирзачўлдаги Ю. А. Гагарин номли янги 5-совхознинг маркази бўлиб қолган Янгиобод посёлкаси тобора обод бўлмоқда. Кейинги вақтларда бу ерда қарийб 500 та шинам уйлар қурилди. Бу уйлар газ, электр қуввати, водопровод билан таъминланди. Посёлкада мактаб-интернат очилди, энг янги медицина асбоблари билан таъминланган касалхона қурилди.

Бугун посёлканинг марказий майдонидаги янги клуб биноси олдида В. И. Ленин ҳайкалини тантанали очиш маросими ўтказилди. Бу тантанада Мирзачўлдаги барча совхозларнинг вакиллари қатнашдилар.

Митингда Зомин район партия комитетининг биринчи секретари С. Солихбоев, совхоз директори М. Ғуломов, 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг десятниги Х. Назаров, мактаб-интернат директори А. Фозилов нутқ сўзладилар.

Митингда ҳамма томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Бу тантанада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Ф. Е. Титов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. Абдураззоқов, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари О. Маҳмудов қатнашдилар.

СССР композиторлари учинчи съезди тамом бўлиши муносабати билан КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

МОСКВА, 31 март. (ТАСС). Пойтахт бутун бир ҳафта мобайнида композиторлар съездининг воқеалари билан яшади. Бу съезд мамлакатнинг маданий ҳаётида муҳим ўрин эгаллайди. Совет музикаси концерт залларида, заводларнинг цехларида, олий ўқув юртларининг аудиторияларида янгради. Съезд қатнашчилари — делегатлар ва меҳмонлар ўз нутқларида тўхталиб ўтган проблемалар уларнигина тўлқинлантириб қолмайди. Совет композиторларининг кўп миллионли сезгир ва миннатдор тингловчилари бор. Ахир, музика халқнинг фикр-туйғулари ва орзуларини ифода этади-ку.

Композиторларнинг у ч и н ч и съезди бугун ўз ишини тамомлади. Съезд ёпилиши шарафига съезд президиуми Катта Кремль саройининг Георгиевский залида қабул маросими ўтказди. КПСС Марказий Комитетининг съездга йўллаган табригидан илҳомланган композиторлар, музикашунослар, созандалар, съездга келган чет эл меҳмонлари қабул маросимига келган **Л. И. Брежнев, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, Б. Н. Пономарев** ўртоқларни самимий табрикладилар.

Т. Хренников шу ерда ҳозир бўлган кишиларга қарата қисқача нутқ сўзлади. У айтадики, композиторларнинг III Бутуниттифоқ съезди совет музика ижодини ривожлантиришда эришилган янги катта муваффақиятларни намойиш қилди. Бу муваффақиятлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бизнинг тўғримизда қилаётган доимий ғамхўрлиги ва эътибори туфайли қўлга киритилди. Биз ана шу ғамхўрлик ва самимий эътиборга жавобан музика санъатимизнинг ютуқларини ҳамиша кўпайтира борамиз, партия томонидан олдимизга қўйилган вазифаларни шараф билан бажарзмиз.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, Совет ҳукумати шарафига, Ленинчи Марказий Комитет шарафига айтилган табрик хитобларини гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Қабул маросимида ҳозир бўлган кишилар Н. С. Хрушчевнинг сўзини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Н. С. Хрушчев совет композиторларини у эришган ижодий муваффақиятлар билан табриклади, музиканинг барча кишиларга зўр қувонч бағишлаётганлиги ҳақида гапирди ва коммунизм қурилишида музика катта роль ўйнашини таъкидлади. Н. С. Хрушчев совет музика ижодининг янги муваффақиятлари учун, музиканинг халққа янада яхшироқ хизмат қилиши учун, музика яшаш ва ишлашга мададкор бўлмоғи учун қадаҳ кўтаради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларининг санъаткор интеллигенция вакиллари билан ҳар бир учрашуви унутилмас байрамга айланади.

Бугунги қабул маросими ҳам худди шундай байрам бўлди. Бу қабул маросими совет санъати халқнинг, Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитетининг қизғин муҳаббати ва мададига сазовор эканлигини яна бир марта намойиш қилди.

МУЗИКА ШЕВАСИ — ТИНЧЛИК ШЕВАСИДИР

П. И. Чайковский номли II халқаро конкурс очилди

МОСКВА, 1 апрель. (ТАСС). П. И. Чайковскийнинг ниҳоятда самимий, ғоят инсоний музикасини бутун ер шаридаги миллион-миллион кишилар севади. Пианиночилар, скрипкачилар, виолончелчиларнинг ана шу ажойиб бастакор номи билан аталувчи иккинчи халқаро конкурсининг тантанали очилиш маросими композитор даҳосига бўлган бу муҳаббат, ҳурмат, иштиёқнинг рамзи бўлди. Бугун музика ишқибозларидан олти минг киши Кремлдаги Съездлар саройига келиб, ана шу ажойиб санъат байрамининг шодиёнасини конкурснинг ёш иштирокчилари, жюри аъзоси бўлган жаҳонга машҳур музикачилар билан баҳам кўрдилар.

Иккинчи халқаро конкурснинг тантанали очилиш маросимида Ф. Р. Козлов, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, Н. С. Хрушчев, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, Б. Н. Пономарев, А. Н. Шелепин ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

СССР маданият министри Е. А. Фурцева тантанали мажлисни очиб, конкурс қатнашчилари ва меҳмонларини табриклади.

Чайковский номли конкурс ташкилот комитетининг раиси композитор Д. Д. Шостаковичга сўз берилади.

Менинг мамлакатим музикачиларнинг шу қадар кенг кўламдаги мўътабар анжуманини тўплаб, илтифот билан ўз пойтахтида қабул қилиб олаётганлигидан мен музикачи сифатида бахтиёрман, совет граждани сифатида фахрланаман, дейди у.

Чайковский номли конкурс ташкилот комитетининг раиси сифатида фурсатдан фойдаланиб, жюри аъзоларига ва меҳмонларга кўпчилик олдида ташаккур билдираман ва уларни қутлайман.

Чайковский номли конкурс бугун ўзига хос эстафетани қабул қилиб олмоқда. Совет композиторларининг учинчи Бутуниттифоқ съезди худди мана шу Кремлда кечагина тамом бўлди. Совет композиторлари конкурсимизнинг бадиий программасига ўзининг кичкина ҳиссасини қўшганлиги ҳақидаги фикр мени қувонтирмоқда. Иккинчи турнинг ҳамма қатнашчилари мажбурий тартибда ижро қиладиган асарлар орасида Д. Кабалевский, В. Власов, А. Пирумовларнинг мана шу мусобақа учун махсус ёзиб берган пьесалари бор.

Конкурснинг ҳар бир қатнашчисига зўр ижодий муваффақият тилайман! — деб тамомлади ўз нутқини Д. Шостакович.

Йиғилиш қатнашчилари конкурс жюрисининг аъзоларидан Париж консерваториясининг профессори Морис Марешаль билан машҳур румин дирижери Жорже Жоржеску нутқларини самимий кутиб олдилар. Улар жюрида ишлаш ғоят шарафли иш экани ҳақида гапирдилар.

Конкурснинг ёш қатнашчиларини табриклаб юборилган самимий сўзлар залда янграб кетади. Бу табрикни П. И. Чайковский номли I халқаро конкурснинг лауреати Ван Клиберн йўллаган. Унинг телеграммасини жюри аъзоси В. Власов ўқиб берди.

П. И. Чайковский номли II халқаро конкурс очилди! Ҳозир бўлган кишиларга Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балети кўрсатилди.

Эртага скрипкачилар ва виолончелчиларнинг мусобақаси бошланади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Сўнгра докладчи ўтган йили область колхоз ва совхозларида пахта териш машиналари, ҳайдов тракторлари ва бошқа техникадан ёмон фойдаланилганлиги, кўпинча техника қарови қоидаларига риоя қилинмаганлиги, уни сақлашга хўжасизларча муносабатда бўлинганлигидан далолат берувчи фактларни келтиради.

Бу йил «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, унинг жойлардаги органлари, шунингдек колхоз ва совхозлар техникани дала ишларига тайёрлаш ва ундан тўғри фойдаланишда жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар.

Культиваторларни тайёрлашга ҳам етарли эътибор берилмаётир. Уларнинг бир қисмидан экишга тайёргарлик кўришда, қолганларидан эса экишдан кейиноқ фойдаланилади.

Техникадан юқори унум билан фойдаланишда малакали механизатор кадрларни танлаш муҳим аҳамиятга эгадир.

Ҳозирги пайтда тракторчиларнинг малакасини аниқлаш мақсадида уларни қайта аттестациялаш ишлари ўтказилмоқда. Натижа шуни кўрсатмоқдаки, кўпгина тракторчиларнинг малакаси ҳали паст. Бу аҳволни тузатиш учун чоралар кўриш зарур. Лекин бу ишни кустарчилик усули билан ўтказиш ярамайди. Тракторчиларнинг малакасини оширишда саноатда тўпланган бой тажрибадан фойдаланиш керак. Жумладан курслар ташкил этиш, якка тартибда ўргатишни амалга ошириш ва шу йўл билан яқин бир-икки йил ичида барча механизаторларнинг биринчи ва иккинчи класс малакасига эга бўлишига эришиш лозим.

Квадрат-уялаб экувчи экипаж аъзоларини тайёрлаш айниқса Комсомол, Янгийўл, Сирдарё районларида қониқарсиз бормоқда.

Шундан сўнг докладчи область колхоз ва совхозларида экишга тайёргарликнинг боришига тўхталади, илғор хўжаликларни қайд қилиб ўтади.

Шу билан бирга у кўрсатдики, кўпгина колхоз ва совхозларда техникани кўклам дала ишларига тайёрлаш тугалланмаган. Ҳалигача далаларни текислаш тамомланмади, шунингдек далалар, бегона ўтлар ҳамда ғўзапоя илдизидан дуруст тозаланмади.

Ерда етарли миқдорда нам тўплашга аҳамият берилмаётганлиги айниқса жиддий ташвиш туғдираётир. Бўка, Пискент, Оққўрғон, Янгийўл, Чиноз районларидаги хўжаликларнинг кўпгина раҳбарлари запас суғоришни ташкил қилиш ва ерни экишдан олдин суғоришга масъулиятсизлик билан қарадилар. Бу йилги шароитда барча хўжаликларда чигит экиш қисқа муддатда тугалланиши, чигит сувсиз текис ундириб олиниши лозим. Бунинг учун талаб қилинган жойларда, ерга запас сув бериш, бороналашни сифатли ўтказиш, ер текислаш, бегона ўтларнинг илдизини чиқариб ташлаш, дала бурчаклари, карта чеккаларини ҳайдашга катта аҳамият бериш зарур. Бу ишларни амалга ошириш учун етарли миқдорда ишчи кучлари ва техника ажратилиши керак.

Бу йилги шароитда сувчиларнинг иши муҳим аҳамиятга эга бўлади. Кўчат қалинлигини таъминлаш запас суғориш ишларини қандай ўтказилишига боғлиқдир. Ҳозирги пайтда ҳар бир хўжаликда ишда катта тажрибага эга бўлган энг яхши сувчиларни танлаб олиш, улар тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак.

Докладчи чорвачилик масалаларига ҳам атрофлича тўхталиб ўтади. Ўртоқ Абдураззоқов чорвачилик ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини қайд қилади.

Бу йил гўшт етиштириш биринчи квартал плани бажарилган бўлишига қарамасдан баъзи районлар ҳаддан ташқари орқада қолмоқдалар: Янгиер районида 25 мартга қадар квартал плани 70,6 процент, Оҳангарон районида 78,4 процент бажарилди. Айниқса сут сотиш қониқарсиз бормоқда.

Бир қатор районларда сигирларнинг сони камайиб кетди. Айни вақтда шахсий сектордаги қорамоллар сони кўпайди. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг ходимлари колхозчилар, совхоз ишчилари ва хизматчиларининг чорва сонини қишлоқ хўжалик артели Уставида кўрсатилган ва совхозлар учун белгиланган норма даражасига келтириш учун курашишлари керак.

Чорва туёғини кўпайтиришнинг муҳим шартларидан бири чорвани урчитиб кўпайтиришни тўғри ташкил қилишдан иборатдир. Бироқ бу соҳада кўпгина жиддий камчиликлар бор. Бир қатор хўжаликлар сунъий урчитишни ташкил қилишга етарли эътибор бермайдилар, урғочи молларнинг хўжасизларча харажат қилинишига йўл қўйилмоқда.

Сўнгра докладчи область лубкорлари ва пиллачиларининг вазифалари ҳамда сабзавот маҳсулотлари ва картошка етиштиришни кўпайтириш перспективаларига тўхталиб ўтади. У қайд қиладики, картошка, сабзавот, қовун-тарвуз, мева етиштириш учун областнинг ихтисослаштирилган районлари ва хўжаликлари жуда кам маҳсулот бермоқдалар, оқибатда Тошкент ва бошқа шаҳарлар аҳолисини маҳсулот билан таъминлаш қониқарсиз бўлмоқда.

Бу йил давлат сабзавотчилик хўжаликларига катта ёрдам берди. Картошка ва сабзавот етиштириш учун ихтисослаштирилган хўжаликларга кўплаб чопиқ ва ҳайдов тракторлари, картошка ковлайдиган, экадиган ва бошқа кўплаб техника ажратилди, уларнинг минерал ўғитга бўлган талаби тўла қондирилди. Область ва район партия ташкилотлари қолоқ колхозларни, совхозларни, совхозларнинг бўлимларини, бригадаларни кадрлар билан мустаҳкамлади. Колхоз ва совхозларда меҳнатни ташкил этиш қайта қурилди. Пахтакор колхоз ва совхозларда махсус сабзавотчилик бригадалари ташкил этилди. Бундан ташқари сабзавот экинларининг алоҳида турларини етиштирадиган ихтисослаштирилган бригада ва звенолар ташкил қилиш соҳасида ишлар олиб борилмоқда. Бу тадбир механизацияни кенг жорий қилиш ва маҳсулот таннархини камайтириш имкониятини беради.

Докладда колхозчилар, совхоз ишчилари, мутахассисларнинг етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун моддий манфаатдорлик принципларини амалга оширишга катта ўрин берилди.

Ўтган йили областда қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини ошириш соҳасида баъзи муваффақиятлар қўлга киритилди. Колхозлар экономикаси мустаҳкамланди, пул даромадлари кўпайди, бўлинмас фондга пул ажратиш ва колхозчиларнинг меҳнат кунларига ҳақ тўлаш ошди.

Бироқ ана шу ўртача кўрсаткичларнинг соясида кўпгина хўжаликлардаги ёмон аҳвол яшириниб келмоқда. Бизнинг ҳамма раҳбарларимиз ҳам пулни тўғри ҳисоблашни ўрганиб олган эмаслар, ҳамма ҳам колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўз меҳнат натижаларига нисбатан моддий манфаатдорлигини оширишнинг улкан аҳамиятига тушуниб етавермайди. Маъмурий-бошқарув аппаратларининг ҳаддан ташқари кенгайиб кетиши кўпинча жамоат маблағини ортиқча сарф қилиб юборишга олиб келади.

Область партия комитети ва район партия комитетлари, область ижроия комитети ва район ижроия комитетлари ана шу камчиликларни тугатиш юзасидан зарур чораларни кўрмоқдалар. Ҳозир далачилик бригадаларида ва фермаларда хўжалик ҳисоби жорий қилинмоқда, меҳнатга аккорд мукофот ҳақ тўлаш усулига ўтилмоқда. Ҳосилотлик лавозими тугатилмоқда, кичикроқ бригадаларда эса табелчилар ҳам тугатилмоқда.

Колхоз ва совхозлардаги маъмурий-бошқарув аппаратининг кераксиз звеноларини ҳар тарафлама қисқартириш керак. Оржоникидзе районидаги қишлоқ хўжалик артелларида бошқарув аппаратидаги 63 лавозим қисқартирилди. Бу бир йилда 45 минг сўм маблағни иқтисод қилиш имконини беради. Шу райондаги «XXI партсъезд» совхозида 120 маъмурий-бошқарув лавозими қисқартирилди. Бу, йилига 71 минг сўмни иқтисод қилиш имконини беради.

Ўртоқ Абдураззоқов шаҳарнинг қишлоққа ёрдами масалаларига тўхталиб, айрим саноат корхоналарининг ишини танқид қилди. Айрим партия ташкилотлари коллективларни давлат планини сўзсиз бажариш, сифат кўрсаткичларини яхшилаш, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш учун курашга сафарбар этмаётир.

«Узбексельмаш» заводи 1961 йили ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планини атиги 94 процент бажарди, қишлоқ хўжалигига 1 миллион 643 минг сўмлик машиналарни кам етказиб берди. Завод номенклатурада белгиланган деярлик барча машиналарни тайёрлаш, шунингдек машиналарнинг янги хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш топшириқларини ҳам барбод берди. Корхонада қишлоқ хўжалик машиналарига эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш жуда қониқарсиз ташкил этилган.

Айрим корхоналар сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришни давом эттирмоқдалар. Даставвал, қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларида бу ҳол юз бермоқда.

Докладчи қишлоқ учун берилган буюртмалар энг шарафли иш деб ҳисобланиши лозимлигини таъкидлайди. Ана шу буюртмаларни ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб бажариш, колхоз ва совхозларга моддий техника ёрдамини кучайтириш корхоналар коллективларининг шон-шарафли ишидир.

Партиянинг муассасаларда ишловчи агрономлар, зоотехниклар, ветеринария врачлари, инженерлар, техник-механизаторлар, экономист-ташкилотчиларга халқ олдидаги юксак бурчни ҳис этиш, бевосита ишлаб чиқаришга — колхоз ва совхозларга, бригада ва фермаларга ишга бориш, ўзларининг билимлари ва тажрибаларини қишлоқ хўжалигини юксалтиришга сарфлаш ҳақида қилган чақириғи қизғин қўллаб-қувватланди.

Область партия ва комсомол комитетларига қишлоққа бориб ишлаш истагини билдирган совет ватанпарварларидан 500 та ариза тушди. Ҳозирнинг ўзидаёқ 342 киши қишлоққа жўнаб кетди. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари уларнинг баракали меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб беришлари зарур.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишни яхшилаш зарурлиги ҳақидаги масалани оқилона кўтардилар. Ҳақиқатда, бизда қишлоқ хўжалиги чинакам бошқарилмас эди. Ўз фаолиятларининг характери жиҳатидан қишлоқ хўжалиги билан боғланган турли хил ташкилотлар, ведомстволар аслини олганда масалаларни ҳал қилмас эдилар, уларнинг биронтаси ҳам колхоз ва совхозлардаги ишнинг аҳволи учун чинакам жавоб бермас эдилар.

Партия ва ҳукуматнинг кўрсатмаларига амал қилиб, областда бешта территориал ишлаб чиқариш колхоз-совхоз бошқармалари ташкил этилди. Область партия ташкилоти янги органларда ишлаш учун ўз қаторларидан энг яхши мутахассисларни, қишлоқ хўжалигининг билимдонларини, актив партия ва комсомол ходимларини ажратди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бошқарувчи янги органлар ва область партия комитетининг партия ташкилотчилари колхоз ва совхозларда партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш, давлат интизомига қатъий риоя қилиш, кадрларни танлаш ва ўқитиш, барча хўжаликларда илғорларнинг тажрибасини оммалаштириш, ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш, нормалаштириш ва меҳнатга ҳақ тўлаш ҳақидаги қарорларини амалга ошириш устидан контроллик қилиб боришлари лозим.

Шунингдек, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш бошқармаси ва область қишлоқ хўжалик комитети ҳам ташкил қилинди.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси колхоз ва совхозларнинг фаолияти устидан партия контроллигини кучайтиришга олиб келади. Ҳозир ишлаб чиқариш бошқармалари ходимларини танлаш иши тугалланаётир.

КПСС партия ва комсомол ташкилотларининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш учун жавобгарлигини янада оширишга катта эътибор бераётир.

Бизда қишлоқ хўжалигимиз кейинги вақтда кадрлар билан бирмунча мустаҳкамланди, бошланғич партия ташкилотлари сон жиҳатидан ўсди. 1954 йилнинг 1 январидан то 1962 йилнинг 1 январигача қишлоқ районларидаги коммунистларнинг сони деярлик 10 минг кишига шу жумладан моддий ишлаб чиқариш доирасида ишлаётган коммунистлар сони қарийб 3,5 минг кишига кўпайди. Шу давр ичида қишлоқ хўжалигида ишлаётган комсомоллар сони 7 минг кишидан кўпроқ ошди.

Коммунист ва комсомолларнинг жойи ишлаб чиқаришнинг тақдири ҳал қилинаётган, халқ учун моддий ноз-неъматлар яратилаётган ердадир. Қишлоқ партия ташкилотларининг ҳозирги асосий вазифаси — омма ўртасида ташкилотчилик ишларини кучайтиришдан, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг барча участкаларига оператив таъсир кўрсатишдан, далачилик бригадалари ва фермаларида социалистик мусобақани кенг қизитишдан иборатдир.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми илғор тажрибани ўрганиш ва жорий қилиш масаласига ихтиёрий иш деб эмас, балки ҳар бир раҳбар ва мутахассиснинг, ҳар бир коммунист ва комсомолнинг бурчи деб қараш лозимлигини таъкидлади.

Тошкентда бўлиб ўтган зонал кенгашидан кейин областнинг энг яхши хўжаликлари ва бригадаларида илғор тажриба мактаблари ташкил этилди. Лекин бу билан чегараланиш ярамайди. Илғор тажрибани оммалаштириш билан кун сайин шуғулланиш лозим. Ҳар бир районда ва ҳар бир территориал бошқарма ҳузурида қишлоқ хўжалигининг алоҳида тармоқлари бўйича доимий илғор тажриба мактабларига эга бўлиш керак.

Кооператив маблағларини растрат қилиш, талон-торож этиш, қишлоқ хўжалик артели Уставини қўпол равишда бузишдан иборат шармандали ҳол худди илгаригидек ҳозир ҳам катта нуқсон ҳисобланади.

Ишни шундай ташкил этиш кераки, токи ана шундай жиноятларнинг такрорланишига имконият қолмасин. Бу эса контроль-ревизия ишларининг сифатига боғлиқдир. Афсуски, бизнинг ревизорларимиз, шунингдек колхозлардаги ревизия комиссияларининг аъзолари ўз вазифаларини ҳануз яхши бажармаётирлар. Контроль-ревизия ишларини кескин равишда яхшилаш территориал ишлаб чиқариш бошқармалари, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг асосий вазифаларидан биридир.

— Бу йил, — деди ўртоқ Абдураззоқов ўз докладининг охирида, — биз учун алоҳида аҳамиятга эга бўлган йил ҳисобланади. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми бизга партия XXII съездининг мамлакатда маҳсулот мўл-кўллигини вужудга келтириш ҳақидаги қарорларини муваффақиятли бажариш учун курашиш йўлини кўрсатиб берди. Етти йилликнинг тўртинчи йили бизларнинг ҳаммамиз учун жиддий имтиҳон йили, бизнинг партия белгилаб берган планларни амалга ошириш учун қатъият, изчиллик билан кураш олиб бора билишимиз синаб кўриладиган йил бўлади.

Тошкент область ва шаҳар партия ташкилотлари олдимизга қўйилган вазифаларни бажариш учун бутун кучларини сарфлайдилар, қишлоқ хўжалигини янада кучли равишда юксалтириш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсизлар.

Ўртоқ Абдураззоқов доклади юзасидан бошланган музокарада биринчи бўлиб область партия комитетининг Чирчиқ территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасидаги партия ташкилотчиси ўртоқ **Т. Ражабов** сўзга чиқди. Маълумки, дейди у, КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми территориал ишлаб чиқариш бошқармалари зиммасига ҳар бир колхоз ва совхозда конкрет ташкилотчилик иши олиб бориш билан шуғулланиш мажбуриятини юклади. Бизнинг бошқармамиз 43 колхоз ва 6 совхозни бирлаштиради. Бошқарма барча ходимларининг вазифаси ҳар бир хўжаликда давлат планларининг, олинган социалистик мажбуриятларнинг тўла бажарилишини таъминлаш, барча колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданиятини ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун курашни ҳамма чоралар билан кучайтиришдан иборат.

Ҳозир кўклам экин кампанияси бошланди. Биз чигит, маккажўхори ва бошқа экинлар уруғини экишни ташкил этишда таяниб ишлайдиган ходимларга эга бўлиш мақсадида ташкилотчи инструкторлар танлашни тезлаштирдик ва бу ишни тугалладик. Зонамизда ҳозирнинг ўзидаёқ 5 минг гектарга яқин ерга чигит ва шунча ерга маккажўхори экилди.

Биз яқин орада Пискент районидаги Тельман номли колхознинг бригадири Ҳакимполвон Қодиров, Оққўрғон совхозининг бригадири Тошмамат Алижонов, Бўка районидаги Охунбобоев номли колхознинг бригадири Саодат Гулаҳмедова бошлиқ илғор бригадалар ва Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» таянч-намуна хўжалиги ҳузурида доимо ишловчи илғор тажриба мактаблари ташкил қилмоқчимиз.

Ўртоқ Ражабов ўз сўзининг охирида пленум қатнашчиларини ишонтириб айтдики, Чирчиқ территориал колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасининг ходимлари партиянинг ишончини оқлашга ҳаракат қиладилар, колхоз ва совхозларда пахта, гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг мавжуд резервларидан фойдаланишга эришадилар.

Сўз Янгийўл территориал колхоз-совхоз бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **И. Сотиболдиев**га берилади. Янгийўл зонасига, дейди у, 42 колхоз ва совхоз киради. Улар орасида 12 та қолоқ хўжалик бор. Биз ана шу қолоқ хўжаликларни алоҳида ҳисобга олдик ва янги бошқарма ишининг дастлабки кунларидан бошлабоқ уларга кўпроқ эътибор берамиз, кўпроқ чинакам амалий ёрдам кўрсатамиз. Чунки, қолоқ хўжаликларни ўрта даражадаги ва илғор хўжаликлар қаторига етказиб олиш пахта, каноп, гўшт, сут, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш имконини беради.

Бошқармамизнинг барча хўжаликларида экиш ишлари қизитилмоқда. Беш минг гектарга яқин ерга чигит, 4,5 минг гектар ерга маккажўхори экилди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **П. В. Каймаков** ўз сўзида шаҳар саноат корхоналарининг қишлоққа ёрдамини кучайтириш, оталиқ ишини яхшилаш масалаларига тўхталди. Бу йил, дейди у, қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш 38 процент, шу жумладан пахта териш машиналари ишлаб чиқариш 40 процент кўпаяди. Ишчилар планга қўшимча равишда қишлоқ учун кўп миқдорда машиналар, эҳтиёт қисмлар, инструментлар тайёрлашга киришдилар.

Докладчи Тошкент заводлари қишлоқ хўжалик учун тайёрлаётган машиналарнинг сифати талабга жавоб бермаслиги, уларнинг камчилиги кўплиги учун бизни мутлақо тўғри танқид қилди. Шаҳар партия ташкилоти ана шу камчиликларга барҳам бериш чораларини кўрмоқда. Конструкторлик бюроларининг коллективлари ишлаб чиқариш новаторлари билан ҳамкорликда ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалик машиналарини такомиллаштириш юзасидан катта миқёсда иш олиб бормоқдалар, маҳсулотнинг сифати устидан контролликни кучайтирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарори ва Мурожаатидан илҳомланган шаҳар меҳнаткашларининг ватанпарварлик кўтаринкилиги кўпчиликнинг колхоз ва совхозларга ишга бориш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл қилиш учун курашнинг олдинги сафида бўлиш истагини билдираётганида ўзининг яққол ифодасини топмоқда. Яқинда биз кўнгиллиларнинг 25 кишидан иборат биринчи группасини қишлоққа узатдик. Яна қўлимизда қишлоқ районларига ишга юборишни илтимос қилган юзлаб ёш ватанпарварларнинг аризаси бор.

Сўнгра ўртоқ Каймаков қишлоққа оталиқ ишини жиддий яхшилаш, уни хўжа кўрсинга эмас, балки маълум мақсадни кўзлаган ҳолда муттасил равишда олиб бориш жуда зарур эканлигини кўрсатди. Шаҳар партия ташкилоти ҳар бир корхона ва ташкилотнинг оталиқ иши бутун йил давомида маълум, чуқур ўйлаб тузилган план асосида олиб борилишига ва колхоз ёки совхозда хўжаликни ривожлантириш масалаларининг бутун бир комплексини қамраб олишига эришиш лозим.

Янгиер шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Э. Исломов** ўз сўзида районда пахтачиликнинг аҳволини характерловчи айрим рақамларни келтирди. Ўтган йили пахта тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Пахтачиликда банд бўлган ҳар бир киши ҳисобига 9 тоннадан пахта етиштирилди. Механизациялаш даражаси оширилди ва шу сабабли кўп миқдорда маблағ иқтисод қилишга эришилди. Фақат пахтани машина билан теришнинг ўзигина 600 минг сўмга яқин, ҳосилни қопқанорсиз ташиш эса қарийб 200 минг сўм маблағни иқтисод қилиш имконини берди.

Бироқ биз, деб ўз сўзида давом этди ўртоқ Исломов, ҳали давлатдан кўп қарздормиз. Етти йилликнинг уч йили ичида давлатга 8 минг тоннага яқин пахтани кам етказиб бердик. Ана шу қарзни узиш бизнинг бурчимиздир. Ердан яхши фойдаланиш, гектарларнинг тўла бўлишини таъминлаш бу йил пахта етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резервларидан биридир. Ҳисоблар шуни кўрсатмоқдаки, пахтаси териб олинадиган ҳақиқий майдон чигит экиладиган майдонга нисбатан 3 минг гектар кам бўлади. Фақат карталар ўртасидан олинган суғориш тармоқларига 400 гектардан ортиқ ер чиқиб кетади, ўсимликнинг бир қисми нобуд бўлади. Биз бу йил бунга йўл қўймаймиз. Ҳозирги вақтда район хўжаликларида ҳар бир гектар ерда 110 минг туп ғўза кўчати бўлишини таъминлаш чоралари кўрилаётир.

Далаларда экиш ишлари қизиб кетди. Маккажўхорининг 70 процентдан кўпроғи экиб бўлинди. Пахта далаларида бугун-эрта 400 дан ортиқ экиш агрегати ишлай бошлайди. Район хўжаликлари бу йил сувнинг камчил бўлишини ҳисобга олиб ҳамма ерда запас сув беришни қизитиб юбордилар. 10 апрелгача запас сув беришни давом эттирамиз ва ер етилгач унга чигит экамиз. Биз уруғни чигит суви бермасдан бир текис ундириб олиш учун ана шу зайлда кураш олиб бормоқдамиз.

Ўртоқ Исломов Мирзачўлда пахтачиликни ривожлантиришнинг ажойиб перспективалари ҳақида гапирар экан айни вақтда Мирзачўлнинг шароити мураккаб эканлигини кўрсатди ва олимлардан қўриқ ерлардаги совхозлар ҳамда колхозларга ёрдамни кучайтиришни илтимос қилди.

Бизнинг совхозимиз, деди «Гулистон» совхозининг директори ўртоқ **М. Ғаниев**, 1957 йили ташкил этилган эди. Шу давр мобайнида коллективимиз пахта етиштиришни икки баравар кўпайтирди. Бу, албатта, биз жуда яхши ишлаётирмиз, деган маънони билдирмайди. Ҳали фойдаланилмаган резервлар кўп ва биз уларни ишга тушириш учун ҳаракат қиламиз. Бироқ, афсуски, бу ишга халақит бераётган ташкилотлар бор. Ахир бизда марказий ремонт устахоналари, шунингдек бўлимлардаги устахоналар қурилиши, иккита суғориш каналини барпо этиш ҳалигача тугаллангани йўқда. «Главголодностепстрой» эса бу ишларни 1957 йили бошлаган эди.

Бу йил эса «Узбекгидрострой» янги ерларни экишга тайёрлашни барбод бермоқда. Бу ташкилот механизмлар билан яхши таъминланган, лекин улардан ёмон фойдаланмоқда.

Совхозда чорвачилик бинолари етишмайди ва бу хўжаликнинг ана шу тармоғини ривожлантириш суръатларини секинлаштирмоқда.

Совхоз бу йилги экиш кампаниясини уюшқоқлик билан қизитиб юборди. Дуккакли экинлар ва маккажўхорининг кўп қисми экиб бўлинди. Чигит экишга киришилган биринчи куни 250 гектар ерга экилди. Яхши ҳосил етиштириш мақсадида чигит экишни қисқа муддатларда ва юқори сифатли қилиб ўтказишни мўлжаллаш учун ҳамма асосларга эгамиз.

Фаннинг ишлаб чиқариш билан маҳкам боғланиши, деб бошлади ўз сўзини чорвачилик илмий-текшириш институтининг директори ўртоқ **Е. Ершова**, қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтиришнинг зарур шартидир. Фан муваффақиятларини ва илғор тажрибани колхоз ҳамда совхозларга жорий қилиш — давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир. Бироқ, афсуски, ҳамма вақт ҳам хўжаликлар бу соҳада етарли қизиқиш ва қатъият кўрсатабермайдилар.

Ҳозир биз: биринчидан, деҳқончиликнинг ўт далали системаси даврида жорий этилган ва таркибида жуда кўп миқдорда хашак бўлган рационлардан таркибида кўп миқдорда (семиртириш учун бериладиган силос 75 процентгача бўлган) силос рационига ўтишни: иккинчидан, то бир ярим ёшгача бўлган молларни гўштга топшириш учун боқишни (уларни бундан ортиқ боқиш рентабел эмас); учинчидан, комбинациялаштирилган силос тайёрлашни жорий қилишимиз зарур.

Бундан ташқари, дейди ўртоқ Ершова, биз хўжаликларда урчитиш йўли билан чорва молларнинг наслини яхшилашимиз, бу ишни кучайтиришимиз керак. Буларнинг ҳаммаси олимлар колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришида бевосита банд бўлган тажрибакорлар билан яқиндан алоқа қилганларидагина муваффақиятли ҳал қилиниши мумкин.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари ўртоқ **О. Берднев** ердан тўғри фойдаланиш ва механизацияни жорий қилишни ташкил этиш масалаларига тўхталди. Ерларни талон-торож қилиш, ундан қониқарсиз фойдаланиш, дала ишларини суст механизациялаштириш натижасида район хўжаликлари узоқ вақт давомида пахта тайёрлаш планини бажармай келарди. Беда ва шоли экиладиган майдонларни қисқартириш, бошқа ерлардан фойдаланишни яхшилаш шу йилнинг ўзидаёқ пахта экиладиган майдонни 22 минг гектарга етказиш имконини беради.

Тошкент трактор-йиғув заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Л. В. Арко** пленумга шуни маълум қилдики, завод коммунистлари партия Марказий Комитети март Пленумининг якунларини муҳокама қилиш вақтида ишлаб чиқаришни яхшилаш, завод коллективининг қишлоққа ёрдамини кучайтиришга қаратилган кўпгина қимматли таклифлар киритдилар. Ишчилар эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш квартал планини ошириб бажардилар. Завод ўзи оталиқ қилаётган Оққўрғон районидаги Ленин номли колхозга техникани экиш кампаниясига тайёрлашда ёрдам берди.

Шуҳрат қозонган механизатор, «Малик» совхозининг бригада бошлиғи ўртоқ **Жавод Кўчиев** пленум қатнашчиларига бригадада етти йилликнинг тўртинчи йилида пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминлаш юзасидан қилинган ишлар ҳақида гапириб берди. Ўртоқ Кўчиев ўз сўзининг кўп қисмини механизаторларни пахта териш машинасида ишлашга қатъият билан ўргатиш, механик-ҳайдовчиларнинг иш малакасини ошириш зарурлигига бағишлади. Бу — пахта териш машиналаридан фойдаланишни кескин равишда яхшилаш, йиғим-терим ишларига қилинадиган сарф-харажатларни камайтириш имконини беради. Нотиқ культиваторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг конструкциясидаги камчиликларни кўрсатиб, конструкторларга жиддий эътирозлар билдирди.

Шунингдек музокараларда Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз партия комитетининг секретари **М. Юнусова**, Чирчиқ электр химия комбинатининг директори **Н. Г. Анисимкин**, Бекобод районидаги «Победа» колхозининг раиси **А. Бойбўтаев** ўртоқлар ҳам чиқиб сўзладилар.

Сўнгра область партия комитетининг иккинчи секретари **С. М. Веселов** «КПСС Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиш вақтида область меҳнаткашлари киритган таклифларнинг амалга оширилиши ҳақида» доклад қилди.

У айтдики, бутун Совет мамлакати бўйлаб КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини, партиянинг улуғвор Программасини амалда турмушга тадбиқ қилиш юзасидан яратувчилик иши қизғин давом этмоқда. Партиянинг янги Программаси ҳар бир совет кишисига шунинг учун қимматлики, у фақат коммунистларнинггина эмас, балки бутун совет халқи коллектив заковатининг, коллектив меҳнатининг мевасидир. Партиянинг янги Программаси ва Уставини бутун совет халқи кенг ва атрофлича муҳокама қилди.

Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС Программаси ва Уставининг проектларини қизғин ҳамда якдиллик билан маъқуллаб, саноат, транспорт, қурилиш ташкилотлари, колхоз, совхозлар, партия, совет, хўжалик ташкилотлари ҳамда муассасаларнинг ишига тааллуқли жуда кўп танқидий мулоҳазалар баён қилдилар ва таклифлар киритдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев партия Программаси ҳақида қилган докладида меҳнаткашлар киритган таклифлар ва улар билдирган мулоҳазаларга жуда катта аҳамият берди. Съезд область, район партия комитетларига иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига танқидий мулоҳазаларни ва таклифларни конкрет равишда қараб чиқиш, очиб ташланган камчиликларга барҳам бериш юзасидан чоралар кўриш ва бу ҳақда партия комитетларининг Пленумларида ва партия конференцияларида маълум қилишни топширди.

Область партия комитети КПСС XXII съездининг қарорларини бажариш мақсадида область меҳнаткашлари таклифлари ва мулоҳазаларининг бажарилиши ҳақидаги область партия комитетининг ҳисоботини ушбу пленум муҳокамасига киритди. Меҳнаткашлар томонидан киритилган таклифлар ва улар баён қилган мулоҳазаларнинг характери ҳақида Тошкент область XII партия конференциясида маълум қилинган эди.

Коммунистлар ва партиясизлар саноат корхоналарининг ишини яхшилаш ва техника прогрессини янада ривожлантириш, ишлаб чиқаришга автоматика ва янги ускуналарни жорий қилиш, меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш ва унинг унумдорлигини оширишга қаратилган кўпгина таклифлар киритган эдилар. Планлаштириш ва моддий-техника таъминоти соҳасидаги камчиликлар танқид қилинган ҳамда колхоз ва совхозларнинг янада такомиллашган машиналар ва механизмлар билан таъминлашни яхшилаш юзасидан кўпгина таклифлар киритилган эди.

Гулистон район партия комитетининг секретари Акрамов, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси Ортиқов, 2-«Далварзин» совхозининг бош агрономи Гусаров ўртоқлар «ХВС—1,2» маркали пахта териш машиналарини, шунингдек пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун прицепларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳақидаги масалани қўйган эдилар.

Маълумки, «ХВС—1,2» маркали пахта териш машиналари ва трактор прицеплари областнинг колхоз ва совхозларида кенг маълум бўлди ва уларга бўлган эҳтиёж йил сайин ошмоқда. Ўзбекистон Халқ хўжалик кенгаши буни ҳисобга олиб ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кўрсатмаларини амалга ошириш мақсадида «ХВС—1,2» маркали пахта териш машиналари ва пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун прицеплар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан чоралар кўрди.

Киров район партия комитетининг секретари ўртоқ Акрамов «Узбексельмаш» заводига капитал маблағлар ва меҳнат лимитлари ажратишни нотўғри планлаштирганлиги учун Совнархозни танқид қилган эди. Ўзбекистон Халқ хўжалик кенгаши бу эътирозни ҳисобга олиб, заводга қўшимча равишда маблағ ажратди шунингдек ишлаб чиқариш ходимларининг планлаштирилган сонини оширди.

Саноат корхоналарига тааллуқли бошқа бир қатор танқидий мулоҳазалар юзасидан ҳам чоралар кўрилди ва бу область саноатининг ишига ижобий таъсир кўрсатди.

Бироқ бир қатор завод ва фабрикалар қониқарсиз ишлаётганлиги умумий яхши кўрсаткичлар соясида қолмоқда.

Тикувчилик, трикотаж, пойафзал ва мебель корхоналари ҳамда маҳаллий Советларга қарашли саноат маҳсулотининг сифати жуда секин ошмоқда.

Қурувчилар адресига ҳам кўпгина танқидий мулоҳазалар баён қилинган эди. Коммунистлар ва меҳнаткашлар уй-жой бинолари ва маданий-маиший объектлар қурилиши секин бораётганлигига, ишнинг сифати пастлигига доир кўп сонли фактларга эътиборни жалб этган эдилар. Тошкент шаҳар ижроия комитети, 153-қурилиш тресси ва «Крупнопанельстрой» ана шу мулоҳазаларни ҳисобга олдилар ва ташқи кўриниши яхши, ирригация шохобчалари, болалар майдончаларини қуриш, тратуарларни асфальтлаш ишлари яхши бажарилган уйларни фойдаланишга топширмоқдалар.

Тошкент шаҳар партия комитетининг бюросида Чиланзор массивидаги уйларни, маданий-маиший объектларни иситиш ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Ҳозирги вақтда ҳамма уйларда иситиш системалари бор.

Бироқ, умуман олганда область қурилиш ташкилотлари ишининг натижалари жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг вазифаси — саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларига раҳбарликни яхшилашдан, асосий эътиборни техника прогресси, меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш ва унинг унумдорлигини ошириш, маҳсулотнинг янги хилларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга жалб қилишдан иборатдир. Планлаштирувчи органлар билан биргаликда планлаштириш ва моддий техника таъминотини тартибга келтириш лозим. Қурувчиларнинг коллективларини қурилиш-монтаж ишларини ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб бажаришга сафарбар этиш зарур.

КПСС Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиш давомида область меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришга қаратилган кўпгина танқидий мулоҳазалар баён қилган ва таклифлар киритган эдилар. Уларнинг кўпчилиги ҳозирнинг ўзидаёқ амалга оширилди.

Партия Программаси ва Устави проектларини муҳокама қилиш давомида меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни, хусусан савдо ташкилотлари ва умумий овқатланиш корхоналари ишини яхшилаш масалалари қўйилган эди. Коммунистлар ва меҳнаткашларнинг танқидий мулоҳазаларини ҳисобга олиб, областда аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан маълум даражадаги ишлар қилинди. Товар оборотининг ўсиши билан бир қаторда савдо тармоқлари кенгайди. Областда 267 та савдо ва умумий овқатланиш корхоналари очилди. Сабзавот сақланадиган омборларнинг сиғими 500 тоннага, омборлар майдонининг сатҳи 750 квадратметрга оширилди. Чирчиқ, Оҳангарон ва Бекобод шаҳарларида ҳар бирининг сиғими 550 тоннага тенг бўлган холодильниклар қурилмоқда.

Бироқ савдо ташкилотлари ва умумий овқатланиш корхоналарининг фаолиятида ҳали катта камчиликлар бор. Растрат қилиш, талон-торож этиш, совет савдоси қоидаларини бузиш фактлари бор.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, область, шаҳар ва район ижроия комитетлари савдо ташкилотлари ва умумий овқатланиш корхоналарининг иши устидан муттасил контроллик қилиб боришлари зарур.

Партия ва совет органлари меҳнаткашларнинг медицина муассасалари ишига тааллуқли танқидий мулоҳазалари юзасидан ҳам чоралар кўрмоқдалар. Етти йилликнинг уч йили мобайнида койкалар сони 3910 тага кўпайди. Шу муддат ичида қўшимча равишда 107 та фельдшерлик-акушерлик пунктлари, 8 та касалхона ва 26 та дорихона очилди, врачларнинг сони кўпайди.

Область меҳнаткашлари халқ маорифи ишини яхшилаш, хусусан мактабларни бир сменали машғулотга кўчириш юзасидан кўпгина танқидий мулоҳазалар баён қилган эдилар. Бу йил давлат бюджети ҳисобидан 22 мактаб ва 10 мактаб-интернат қурилмоқда. Колхозлар 35 та мактаб қурадилар. Аммо бу етарли эмас. Шу сабабли мактаблар ва синф хоналари учун бинолар қидириб топиш юзасидан бундан буён ҳам катта иш олиб бориш керак.

Область, шаҳар ва район партия конференцияларида ҳамда ҳисобот-сайлов партия йиғилишларида область партия комитети ва айрим район ҳамда шаҳар партия комитетлари ишининг услуби ва методидаги жиддий камчиликлар ҳақида кўп сонли таклифлар киритилган ва танқидий мулоҳазалар баён қилинган эди. Шунингдек, КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ходимлари партия ташкилотларининг иши билан танишган вақтларида ҳам ана шу камчиликларни қайд қилган эдилар. Тошкент область партия комитети марказий матбуотда ва партия органлари ходимларининг январь ойида бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида ҳаққоний равишда кескин танқид қилинган эди.

Область партия комитети халқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги камчиликларга барҳам бериш ва омма ўртасида жонли ташкилотчилик иши олиб боришни яхшилаш юзасидан чоралар кўрмоқда.

Бироқ партия комитетларининг иш услуби ва методларидаги камчиликларга барҳам бериш юзасидан қилинган ишни ҳали сира етарли деб бўлмайди ва биз КПСС Марказий Комитетининг жойларда ташкилотчилик ишларини кучайтириш ҳамда раҳбарликнинг концеляриячилик — бюрократлик методларига барҳам беришга қаратилган кўрсатмаларини тўла бажариш мақсадида ҳали кўп иш қилишимиз керак.

Кадрлар билан ишлашни яхшилаш хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажаришнинг ҳал қилувчи шартларидан бири ҳисобланади. Ходимларни топширилган иш учун юксак масъулиятни ҳис этиш, умумдавлат манфаатларига, партия ва давлат интизомига сўзсиз риоя этиш руҳида тарбиялаш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Область партия ташкилоти олдида, дейди докладчи пировардида, КПСС XXII съезди қарорларини амалга ошириш соҳасидаги катта вазифалар турибди. Агар халқ хўжалигининг барча тармоқларига партия раҳбарлигининг даражаси оширилсагина, ишнинг услуби ва методлари такомиллаштириб борилсагина бу вазифалар муваффақиятли бажарилиши мумкин.

* * *

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари **Ф. Е. Титов** ўртоқлар иштирок этдилар.

Чигит экиш тугалланди

ТЎЙТЕПА. (Телефон орқали олинди). «Полярная звезда» колхозининг Ниёз Сарибоев бошлиқ бригада пахтакорлари ўтган йили 81 гектар ерга чигит экиб, ҳалол меҳнат қилишлари туфайли ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» кўтарган эдилар. Ниёз Сарибоев бу йил ана шу қолоқ бригадага ўтиб, бошчилик қилишга қарор қилди. Янги бригаданинг моҳир механизатори М. Маматов ҳамда уста сеялкачиси Қ. Холжўманов ўртоқлар 1 апрелгача 80 гектар ернинг ҳаммасига чигит экиб бўлдилар. **Т. ЙЎЛДОШЕВ.**

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК БИЛАН

«Фарҳод» совхозининг меҳнатсевар коллективи чигит экиш кампаниясини пухта тайёргарлик кўрган ҳолда кутиб олди. Суратда: тракторчи ўртоқ Султон Отахонов 5-бўлимнинг сўнгги майдонини молалаяпти.

В. Сироткин фотоси.

Баҳорнинг бир куни йилга татийди

ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИНИНГ ХАТЛАРИДАН

Ҳа, шундай. Баҳорнинг бир кунида кўнгилдагидек бажарилган иш бир йилга татийди. Областимиздаги илғор хўжаликларнинг меҳнаткашлари буни яхши ҳис этган ҳолда навбаҳорнинг ҳар бир ғанимат дақиқасини зое кетказмаслик учун дала ишларини кун сайин авж олдирмоқдалар. Ҳар куни редакциямизга келаётган ўнлаб хат-хабарларда ана шундай илғорлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Янгиерлик қишлоқ мухбиримиз ўртоқ **Г. Юсупов** бизга юборган хабарига «Бригадирнинг юксак мажбурияти» деб сарлавҳа қўйибди. У «Коммунизм» колхозининг уста пахтакори Фармонқул ака Суяровнинг ажойиб ташаббуси ҳақида фикр юритган.

— Бу йилги марра — 40 центнер! — деб ёзишади бекободлик **Э. Қодиров** ва **Ё. Ҳасанов** ўртоқлар,—1-«Далварзин» совхози марказий агроучасткаси пахтакорларининг бу йилги аҳди шундай. Агроучастка пахтакорлари экиш кампаниясини тўла шайланган ҳолда кутиб олдилар.

Т. Шоқосимов, А. Эргашев, Ш. Очилов (Бўка), **Ҳ. Аҳмедов, Н. Мадаминов, С. Мустафоев** (Оққўрғон), **Ш. Шомуродов** (Гулистон), **А. Муҳаммадиев**, (Ўрта Чирчиқ), **Ғ. Мамедов** (Пискент), **Қ. Ортиқов, Т. Ўринбоев** (Оржоникидзе), **Ф. Тоғаймуродов** (Сирдарё), **М. Сулаймонов** (Қуйи Чирчиқ), **А. Муродов** (Юқори Чирчиқ) ўртоқлар ёзиб юборган ўнлаб хатларда ҳам илғор пахтакорлар етилган ерларга танлаб чигит экишни қизғин бошлаб юборганликлари ҳикоя қилинади. Ўртоқ **Е. Годовиков** эса пахтакорларнинг «қанотли» ёрдамчилари ҳақида фикр юритган.

Бу йил областимизнинг илғор чорвадорлари халққа кўпроқ гўшт, сут ва тухум етказиб бериш учун астойдил кураш бошлашди. Газетхон ўртоқ **М. Умерқулов**нинг Оққўрғондан ёзишича, район чорвадорлари ўтган йилги аччиқ сабоқлардан тегишли хулосалар чиқариб, давлатга гўшт сотиш биринчи квартал планини шу йилнинг икки ойидаёқ тўла адо этган эдилар. Ҳозир илғор хўжаликларда гўшт сотиш қизғин давом эттирилмоқда.

Калинин районлик ўртоқ **Х. Ваҳобов** район чорвадорлари ҳозиргача давлатга 159 тоннадан кўпроқ гўшт сотиб, биринчи квартал планини анча ортиғи билан адо этганликларини хабар қилган. Шу районлик газетхон **Т. Жўраев** эса ўз хабарини Навоий номли колхозининг моҳир товуқбоқари Николай Дививига бағишлаган.

Ўртоқ **Д. Ҳасанов**нинг Сирдарёдан ёзишича, Любовь Лининг илғор тажриба мактабида таълим олиб қайтган комсомол-ёшлардан 24 киши алоҳида бригадаларга бошчилик қилиб, бу йил маккажўхоридан мўл-кўл ҳосил етиштиришга қатъий бел боғлаган. Уларнинг фидокорона меҳнати туфайли район бўйича мавжуд 2701 гектар майдонга сифатли қилиб маккажўхори экиб бўлинган.

Оҳангаронлик **Т. Хушназаров**, бекободлик **М. Усмонов**, юқоричирчиқлик **М. Назирбоев**, янгиерлик **А. Боймуродов, С. Сувонқулов, Г. Юсупов, О. Мустафоқулов**, Комсомол районидан **Ж. Тўхтаев**, ўртачирчиқлик **А. Раззоқов, П. Тожиев** ўртоқлар ҳам ўз хабарларини маккажўхори экишни муваффақиятли ўтказаётган илғор деҳқонларга бағишлашган.

Редакцияга ёзиб юборилган ўнлаб хабарлар азамат сабзавотчилар, уста соҳибкорларга бағишланган. Оржоникидзелик газетхон **Т. Рўзиматов**нинг хабарида шундай дейилган: «1-боғдорчилик совхозининг коллективи жонажон партиямиз кўрсатмаларига амал қилиб, зиммасига янги мажбуриятлар олмоқда. Шу районлик ўртоқ **И. Ўринбоев** ҳам илғор сабзавотчилар ҳақида фикр юритган.

Ж. Тўқсонбоев, Б. Пўлатов (Юқори Чирчиқ), **Р. Абдувалиев, Э. Ҳамидов, М. Сайдазимов, Т. Жўраев** (Калинин), **Т. Анорқулов, Х. Маманазаров** (Янгиер), **Т. Имомов** (Чиноз), **А. Отбосаров** (Бўстонлиқ), **М. Усмонов** (Бекобод), **П. Тожиев** (Ўрта Чирчиқ), **С. Ҳайитқулов** (Оҳангарон) ўртоқлар редакциямизга ёзиб юборган ўндан ортиқ хатларда эртаги экинлар парваришини бошлаб юборган сабзавотчилар ва боғларни гуллатаётган соҳибкорлар ҳақида ҳикоя қилинган.

Кунлар исиб, тут дарахтлари барг ёзаяпти. Миришкор пиллачиларимиз қурт боқиш мавсуми арафасида турибдилар. Чинозлик газетхон **Т. Имомов** ўз хатини 4000 килограмм пилла етиштириш учун кураш бошлаган Навоий номли колхозининг пиллачиларига бағишлаган. Сирдарёлик ўртоқ **Б. Тешабоев** эса Куйбишев номли колхоз пиллачилари мавсумга пухта тайёргарлик кўраётганликларини хабар қилган.

Хуллас, ҳамма ерда, барча хўжаликларда КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари асосида дала ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Қирқ центнерчилар даласида

Кафтдек текислаб қўйилган катта картада чигит экиш агрегати шиддат билан ишлаяпти. Экипаж аъзоларининг бутун фикру-зикри квадратларнинг аниқ чиқишига қаратилган. Бу ерлар «Пискент» совхозининг 5-бўлимидаги ўртоқ Кўчар Нуров бошлиқ бригадага қарашли. Азамат пахтакорлар шу кунларда ғанимат фурсатни қўлдан бой бермаслик учун етилган ерларга танлаб чигит экишни бошлаб юборишди.

Бригада аъзолари ўтган йили жуда катта ютуқни қўлга киритган эдилар. Атиги бир йил ичида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 25 центнердан 35 центнергача кўтарилди.

Бригада аъзолари бу йил 152 гектар майдонга чигит экиб ҳар гектар ердан камида 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштиришга бел боғлаганлар. Барча ариқ-зовурлар кўнгилдагидек қилиб тозаланди. Дала бошларига керагича маҳаллий ва минерал ўғитлар ташиб чиқарилди. Техника тўла шайлаб қўйилди. Шу туфайли танлаб чигит экиш бошлаб юборилди.

Шунингдек совхознинг 1- бўлимидаги ўртоқ Даштон Гайдаров бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам Кўчар Нуров бригадасидан ўрнак олиб, қирқцентнерчилар ҳаракатига қўшилдилар. Ҳозир бу ерда ҳам танлаб чигит экиш қизғин давом этмоқда.

А. РАҲИМОВ,
И. СУЯРҚУЛОВ.

РАИС, НЕГА КАМҚУВВАТМИЗ, ДЕДИ

Илгарилари Свердлов номли колхоз тилга олинганида кўз ўнгингизда картошка, сабзавотдан мўл ҳосил етиштирадиган, чорвачилиги юксалган йирик хўжалик гавдаланар эди. Колхознинг ибратли ишлари райондагина эмас, область, ҳатто республика миқёсида ҳам гапирилар, ундан намуна олиш тавсия қилинарди. Газеталарда эса колхознинг ютуқлари тўғрисида бир неча бор мақолалар босилган. Уларда колхоз раиси ўртоқ Муртазо Исмоиловнинг гўшт етиштиришни йил сайин кўпайтирамиз, сабзавот, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини муттасил ошира борамиз, аҳолига арзон ва сифатли маҳсулотлар етказиб берамиз, деб ваъдалар берган эди.

Ҳақиқатан ҳам колхоз правлениеси ва партия ташкилоти дастлабки даврда хўжаликни юксалтириш соҳасида анчагина ишлар қилди. Колхозчиларнинг ижодий куч ва ғайрати маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга сафарбар қилинганлиги туфайли колхозда 1959 йили 6710 тонна сабзавот, қовун-тарвуз, 1540 тонна картошка, 408 тонна мева етиштирилди. Шунингдек 162,8 тонна гўшт, 650 тонна сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари тайёрланди.

Колхоз правлениеси ва унинг раиси ўртоқ Исмоиловнинг олдида эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш билан хўжаликка раҳбарликни кучайтириб, ҳосилдорликни янада ошириш вазифаси турар эди. Лекин бундай қилинмади. Дастлабки муваффақиятлар, мақтовлар колхоз раҳбарларини эсанкиратиб қўйди, ваъдалар унутила бошланди.

Хўш, шундан кейин нима бўлди? Колхознинг иши олға эмас, балки орқага кета бошлади. Натижада ўтган йили 1960 йилдагига қараганда сабзавотдан, картошкадан икки баравар кам ҳосил олинди. Гўшт, сут етиштириш ҳам кескин камайиб кетди.

Ҳамма иллат шундаки, колхоз раҳбарлари икки гапнинг бирида жўжани кузда санаймиз деб, хотиржам юрдилар. Лекин жўжани санаш учун эса, эрта баҳорда замин яратилмади. Амалда эса 212 ўрнига 197 гектар майдонга картошка экилди. Экилди-ю, ташлаб қўйилди. Натижа нима бўлди денг! Ҳар гектар ерга 3-3,5 тоннадан уруғ сарфланиб, 2,1 тоннадан ҳосил олинди, холос. Шунингдек, пландаги 9666 тонна ўрнига атиги 3008 тонна сабзавот етиштирилди. 35 гектар ерга экилган қовундан 3,5 тоннадангина ҳосил олинганига нима дейсиз? Эшовидан тушови қиммат деб шуни айтадилар!

Колхозчиларнинг яқинда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида раис ўртоқ Исмоилов юз берган нуқсонлар, камчиликларнинг сабабини кўпчиликка дадил айтиб беролмади. У «меҳнат интизоми бўш, меҳнатга яроқли колхозчилар дала ишларига тўла қатнашмади, уруғлик етишмади, агротехника қоидаларига тўла риоя қилмадик, бригада бошлиқлари ўз вазифаларига совуққонлик билан қарадилар» деб умумий гапларни айтишдан нарига ўтмади.

Энди шундай савол туғилади. Айтайлик, юқорида айтилган камчиликлар содир бўлишга бўлибди. Лекин бу камчиликларни бартараф қилиш учун нега курашилмади. Ахир, раис ўртоқ Исмоиловнинг вазифаси камчилик содир бўлаяпти, деб тамошабин сифатида қўл қовуштириб туришдан иборат эмас-ку?! Колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг ташкилотчилиги қаерда қолди?! Наҳотки улар ўтган йили колхоз ишлаб чиқариш планини 40 процент бажарганлиги билан муроса қилган бўлсалар? Афсуски улар шундай қилдилар.

Колхознинг лоақал биронта бригадаси ҳам ўтган йили ишлаб чиқариш планини бажармаган. Х. Давлатов, Х. Аҳмедов, Э. Ҳайдаров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эса план 18-28 процент атрофида қолиб кетган.

Ҳар гектаридан думбул сўтаси билан 500 центнердан маккажўхори кўкпояси етиштирилса, бу 15,16 центнер чўчқа гўшти ёки 104,1 центнер сут демакдир. Афсус, минг афсуски, колхозда ўтган йили 90 гектар ерга маккажўхори экилгани билан яхши парвариш қилинмади. Оқибатда гектаридан атиги 16,5 тоннадан кўкпоя олинди. Шунинг учун ҳам колхоз 1959 йили 650 тонна сут етиштирган бўлса, ўтган йили атиги 373 тонна сут етиштирилди. Гўшт 103 тоннага тушиб қолди.

Колхознинг бу йилги юки ҳам анча оғир. Гектаридан 12,9 тоннадан картошка, 21,3 тоннадан сабзавот, 25,5 тоннадан помидор, 15 тоннадан сабзи, бодринг, қанд-лавлаги ва бошқа маҳсулот етиштириш планлаштирилган. Аммо, бу йилги ишлар ҳам мажбуриятга ярашa эмас. Дала ишлари суст бормоқда. Эртаги картошка, сабзавот экиш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Сабзи, пиёз, карам экишнинг муддатлари ўтиб кетган бўлишига қарамай, раҳбарлар ҳамон хотиржамлик кайфиятида юриптилар. Кечки картошка экиш учун эса 500 тоннага яқин уруғлик керак. Лекин колхоз раҳбарлари бу тўғрида ўйлаётганлари йўқ.

18 универсалдан 4 таси ишлайди, холос. Дон учун экиладиган 100 гектар маккажўхоридан энди 17 гектари экилибди. Экиш планини бажариш учун шу суръат билан яна 80 кун вақт керак бўлади-ку. «Дала маликаси»га муносабат шундай бўладими!?

Сен ерни тўйдирсанг, ер сени тўйдиради, деган мақол бор. Лекин бу ерда ерни тўйдириш, уни ўтдан тозалаш тўғрисида кам ғамхўрлик қилинади. Шунинг учун ҳам ҳосил паст бўлади. Бу йил 10 минг тонна ўғит тўпланиши керак. Лекин ҳозиргача ҳаммаси бўлиб 4,5 минг тонна ўғит тайёрланган.

Меҳнат интизоми ҳам бўш. Далада ишлаётганлар жуда оз. Партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ў. Гулматов нима учундир колхоз правлениесининг хўжалик фаолияти устидан бўш контроллик қилиб, келишувчилик билан иш кўрмоқда, камчиликларни қайд қилиш билан чегараланаётир.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш вазифасини кескин қилиб қўйди.

Оржоникидзе районидаги Свердлов номли колхоз правлениеси ва партия ташкилоти эндиликда ўз ишларини Пленумнинг ана шу талабига мувофиқ қайта ташкил этишлари лозим.

Ҳалқимизга мўл-кўл сабзавот етказиб берай деган ҳар бир колхозчи далага чиқсин, ҳалол ва унумли меҳнат қилсин. Колхоз раиси ўртоқ Исмоилов ҳам «камқувватмиз» деб елкасини қисиб юрмай, астойдил ишга киришиши зарур. Шундагина бу йил барча экинлардан мўл ҳосил етиштирилади, гўшт, сут кўпаяди.

Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Ваъдага вафо керак“

Рейд бригадамизнинг Чиноз районида кўкламга тайёргарликни боришини текшириш натижалари тўғрисидаги материали газетамизнинг 14 март сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган эди.

Район партия комитетидан олинган жавобга кўра, Ленин номли, Карл Маркс номли ва Навоий номли колхозларда кўкламга тайёргарлик ишлари бу йил пахта ҳосилини район бўйича гектар бошига камида 25 центнерга етказиш ҳақида олинган юксак мажбуриятлар даражасида олиб борилмаётганлиги текширишда тўла тасдиқланган. Мақола район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинган ва йўл қўйилган камчиликларни тезда бартараф қилиш юзасидан бир қатор амалий тадбирлар белгиланган.

Юқорида номлари кўрсатилган колхозларнинг, шунингдек «Узсельхозтехника» район бўлимининг раҳбарлари кўкламга тайёргарлик кўриш ишларига бепарволик билан қараганликлари учун қаттиқ огоҳлантирилганлар.

МУҲИМ РЕЗЕРВЛАР

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИҚТИСОДИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

□ □ □

Колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпайтириш ва уларнинг таннархини пасайтириш масаласи шу куннинг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолди. Яқинда Сирдарё районида худди шу темага бағишлаб ишлаб чиқариш иқтисодий конференцияси ўтказилди.

Конференцияда колхоз ва совхозларнинг экономикасини ўрганиш ва ишлаб чиқаришни тўғри уюштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлигининг экономика институти илмий ходимлари, олимлари томонидан райондаги колхоз ва совхозларда ўтказилган илмий текширишларнинг якунлари кенг муҳокама қилинди.

Чунончи, Сирдарё районида шароит бир хил, ишчи кучи, сув ва механизмлар билан деярли бир хилда таъминланган бўлишига қарамай кўпчилик хўжаликлар ҳар хил ҳосил етиштирмоқдалар. Чунки районда қолоқ участкаларни кўтаришга етарли эътибор берилмаётир. Кам қувват колхоз ва бригадаларга қобилиятли, жонкуяр кадрлар бириктилмаган. Натижада районда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳосили йилдан-йилга камайиб кетмоқда. Жумладан, 1959 — 1961 йилларда ўрта ҳисоб билан районда ҳар гектар ердан 20,9 центнердан пахта ҳосили олинган. Бу эса 1956—1958 йилларда олинган ҳосилга нисбатан 2,9 центнер камдир.

Шунингдек, район хўжаликларида чорва моллари сонини кўпайтириш ва уларнинг таннархини пасайтиришда мавжуд имкониятлардан қониқарсиз фойдаланилган. Натижада районда чорва моллари сонини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини орттириш плани бажарилмай келинаётир.

Экономика фанлари кандидати ўртоқ А. Ортиқов райондаги қатор колхозларда бир центнер пахта етиштириш учун сарфланган маблағ ва меҳнат харажатларини ўрганиб чиқди ва бу ҳақда тўпланган илмий хулосалар ҳақида сўзлади.

— Пахтанинг ҳосилдорлиги қанчалик ошса, унинг таннархи шунчалик пасаяди,— дейди ўртоқ Ортиқов.—Етиштираётган пахтамиз қимматга тушмаслиги учун меҳнат харажатини тежаш, механизациядан унумли фойдаланиш, айниқса турли пул харажатларини ўринли сарфлаш лозим. Жумладан, Тарас Шевченко номли колхозга 4,5 минг сўмга 150 тонна суперфосфат келтирилган. Лекин очиқ тўкиб қўйилиши натижасида унинг 4 дан 3 қисми бузилиб қолган.

Ўғитни-ку фойдали қисми ўз қимматини йўқотиб қўйди. Яна уни далага чиқариб ерга солиш учун ошиқча меҳнат сарф қилинади. Аммо унинг пахта ҳосилдорлиги учун нафи бўлмайди. Натижада бу харажатлар пахтанинг таннархини ошириб юборади. Бу колхозда аммиак селитра, калий ўғитлари ҳам шундай аҳволда сақланган.

Районда механизацияга маблағ сарфлаш ҳам ҳар бир колхозда ҳар хил. Масалан, «Гигант», «Правда», Ильич номли колхозларда трактор парки харажати бир центнер пахта учун 1,83 тийинни ташкил этади. Охунбобоев номли, Ленин номли, Куйбишев номли колхозларда эса фақат 54 тийин ишлатилган.

Шунингдек тракторчилар иши устидан мустаҳкам контроль ўрнатилмаганлиги оқибатида уларга нотўғри ҳақ тўланган. Шунинг учун айрим колхозларда механизация харажати бир центнер пахта ҳисобига бошқа колхозга нисбатан 2,5 сўм ортиб кетган. Ильич номли колхозда эса ортиқча запас қисмлар сотиб олинган. Ўтган йили трактор универсалининг рамасидан 8 таси олиниб фақат 2 тасидан фойдаланилган. 6 таси йўқ бўлиб кетган. Бу шу йилдаги пахта таннархини ошириб юборган албатта.

Пахта таннархини қимматлаштириб юборишда автотранспорт харажатларининг ҳам таъсири катта. Жумладан пахта пункти узоқ бўлганлиги сабабли транспорт харажати белгиланганидан 7 баравар ошиб кетган.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги экономика институти директорининг ўринбосари, экономика фанлари кандидати ўртоқ М. Хусанов колхозларда моддий манфаатдорлик ва ички хўжалик ҳисобини жорий этиш тўғрисида қилган докладида асосий эътиборни колхозларда меҳнатга ҳақ тўлаш принциплари қўпол равишда бузилаётганлиги, райондаги хўжаликларда бу соҳада хилма-хилликка йўл қўйилгани ҳақида гапирди.

— Район бўйича меҳнатга ҳақ тўлаш масаласи ўрганилганда, — дейди докладчи, — район бўйича бир колхозчининг ўртача иш ҳақи бир йилга 700 сўмданга тўғри келади. Бу яхши. Лекин колхозлараро таққослаганда жуда катта тафовутни кўрасиз. Бу жуда катта тафовутнинг сабаби анализ қилиб кўрилди. Аввало бу ерда катта хато шу пайтгача хўжалик ҳисобига ўтилмаганидадир. Сўнгра кам маҳсулот етиштирилаётганлиги, пул ва материал харажатлари ошиб кетганлиги-дан даромад тақсимоти айрим колхозларда меҳнат кунига 50 — 60 процент бўлса, айрим колхозларда 30 процентни ташкил этган. Яна шуни айтиш кераки, иш нормалари тўғри белгиланмаган.

Районда колхоз раисларига иш ҳақи тўлаш ҳам бир хил жорий этилмаган. Ҳам меҳнат куни, ҳам маош тўланади. Аммо турли формада.

Масалан, Горький номли колхозда 1 тонна пахта учун 0,40, 1 тонна силос учун 0,10 меҳнат куни тўланади, ёки пул билан ҳисоблаганда пахтадан келадиган 750 сўм ҳисобига 1 меҳнат куни, силосни 100 сўми ҳисобига бир меҳнат куни ёзилади. Буни жамлаганда колхоз раисининг бир йиллик даромади ўртача 3000 сўмдан ошиб кетади. Масалан, «Ленинград» колхозининг раиси бир йилда 3550 сўмдан, «Қизил Октябрь» колхозининг раиси 3740 сўмдан даромад қилган.

Агар колхоз раислари олаётган ҳақни совхоз директорининг ҳақига таққослаб кўрилса, катта тафовутни кўриш мумкин. Колхоз раисларининг оладиган иш ҳақи совхоз директорининг ўртача иш ҳақидан ошмаслиги керак.

Конференцияда сўзга чиққан Охунбобоев номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Убайдуллахўжаев, район ижроия комитети раисининг ўринбосари Саломова ва бошқа ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми материаллари ва қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш тўғрисидаги КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига амал қилган ҳолда район хўжаликларида мавжуд резервлардан тўла фойдаланиб, пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириш, чорвачиликни ривожлантириш йўл-йўриқлари тўғрисида сўзладилар.

Конференцияда район колхоз ва совхозларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўпайтириш ва уларнинг таннархини пасайтириш юзасидан қимматли тавсиялар ишлаб чиқилди.

Конференция ишида область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Мусахонова иштирок этди.

Санъат янгиликлари

ДЎСТЛИК ҲАҚИДА СПЕКТАКЛЬ

Муқимий номидаги ўзбек давлат музикали драма ва комедия театрининг ижодий коллективи ўз саҳнасида драматург Турсун Собировнинг «Уч баҳодир» номли янги асарини кенг жамоатчиликка кўрсатди.

Драмани театрнинг бош режиссёри И. В. Радун саҳнага қўйган. Саҳнани рассом Г. А. Визель безаган. Драмага грузин адабиёти классиги Шота Руставелининг машҳур «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» поэмаси асос қилиб олинган. Дўстлик, қардошлик ғоясини илгари сурган бу драмада бош ролларни театрнинг етук артистларидан Р. Ҳамроев (Форсодон), Ф. Раҳматова (Нестон Дараждон), М. Ғафуров (Тариэль), С. Пўлатов (Моҳир), М. Орифбоев (Афтандиль), О. Фаёзова (Малика) ва бошқалар ижро этишди.

Тамошабинлар томонидан қизғин кутиб олинган бу янги драманинг музикасини ёш композитор М. Юсупов басталаган. Спектакль тугагандан сўнг бу янги асарни, унда иштирок этган артистлар ижро этган ролларни, унинг музикасини тамошабинлар кенг муҳокама қилдилар. Муҳокамада филология фанлари доктори Иззат Султон, драматург Назир Сафаров, композитор Мухтор Ашрафий, ёзувчи Иброҳим Раҳим, Ҳамза театрининг артистлари Шоҳида Маъзумова ва Олим Хўжаевлар, шунингдек филология фанлари кандидати Баҳодир Ғуломовлар сўзга чиқиб, янги асарнинг ютуқ ва камчиликларини кўрсатиб ўтдилар.

Бу янги асар тамошабинларга кўрсатила бошланди.

А. ЮСУПОВ.

«МИНСК ҚУВНОҚЛАРИ»

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Белоруссия давлат филармониясининг Концерт-балл коллективи санъаткорларини тамошабинларимиз ҳақли равишда «Минск қувноқлари» деб атамоқдалар. Тошкентда меҳмон бўлиб турган Н. Гильзенец раҳбарлигидаги талантли бу ёш коллектив ўзининг шўх ва қувноқ ижрочилик маҳорати билан пойтахт меҳнаткашларини хурсанд қилаяпти.

Яқинда ташкил этилган бу ижодий коллектив репертуарлари тематик жиҳатдан бой ва ранг-барангдир. Ҳажвий номерларда эскилик сарқитларидан ҳамон қутилаолмаётган баъзибир кишилар, стилягалар, дангасалар, анқов ва фрибгарларнинг нолойиқ хулқ-атворлари фош этилади, сатира ҳамда юмор ўти билан аёвсиз ва қаттиқ «чимчилаб» олинади. Юморист-конферансьлар — Николай Гильзенец ва Ванда Мехедолар бу номерларни зўр маҳорат билан ижро этадилар.

Шунингдек, солист Ирина Палянская ва Неля Богословскаялар ижросидаги шўх ва лирик қўшиқлар, Елена Волчек ҳамда Виталий Терешченко ижросидаги «Сартарош», «Карнавалда» ва бошқа сатирик интермедиялар ҳам тамошабинларга хушчақчақлик ва завқ-шавқ бағишламоқда.

Белоруссиялик қувноқ санъаткорлар пойтахт тамошабинларига яна бир неча кун маданий хизмат кўрсатиб, сўнг республикамизнинг Самарқанд, Бухоро, Қўқон ва бошқа шаҳарларига гастролга борадилар.

«БАҲОР» САФАРИ

Ўзбекистон Давлат филармониясининг СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева раҳбарлигидаги «Баҳор» рақс ансамбли санъаткорлари қардош Тожикистон ва Туркманистон ССР меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш мақсадида гастролга жўнаб кетган эдилар. Ўзбек рақкосалари Туркманистон ССРнинг Красноводск, Небетдаг, Ашхобод, Марв, Чоржўй ва бошқа шаҳарлари тамошабинлари томонидан жуда қизғин ва самимий кутиб олиндилар.

Ансамблнинг Тожикистон ССР Душанба ва Ленинобод шаҳарларида намойиш қилинган гастроль концертлари ҳам катта муваффақият қозонди.

ХОР САНЪАТИ УСТАЛАРИ

Давлат мукофоти лауреати Украина ССР халқ артисти Григорий Верьовка раҳбарлигидаги Украина давлат халқ хорининг 100 кишилик ижодий коллективи яқинда пойтахт меҳнаткашлари, шунингдек, Чирчиқ шаҳри тамошабинларининг севимли меҳмони бўлишди. Қардош санъаткорлар совет композиторларининг партия, Ватан, дўстлик, тинчлик ҳамда бахтиёр ҳаёт ҳақидаги қўшиқ ва хорлари асосида тузилган ранг-баранг ва жозибадор программаларда ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

Украина хор санъати усталари кўрсатган ўндан ортиқ концертнинг ҳаммаси пойтахт ва Чирчиқ шаҳри меҳнаткашлари томонидан зўр завқ ва қизиқиш билан томоша қилинди.

Э. МАДРАҲИМОВ.

Халқаро аҳвол

ЭКВАДОРДАГИ АҲВОЛ

ГУАЯКИЛЬ, 1 апрель. (ТАСС). Реакцион ҳарбийлар президент Аросемена ҳукуматига тазйиқ ўтказаётганлиги сабабли, сўнгги кунларда Эквадордаги вазият кескинлашиб қолди. Ана шу реакцион ҳарбийлар ҳукумат ташқи сиёсатдаги мустақил йўлини ўзгартиришини ҳамда революцион Куба билан дипломатик муносабатларни узишини талаб қилмоқда.

Мамлакатдаги прогрессив доиралар президент Аросемененинг бу масалага бағишлаб умумхалқ плебисцити ўтказиш ҳақидаги қарорини қатъиян қувватлаб кутиб олдилар.

«Эквадор Коммунистик партияси шонли Куба Республикаси билан муносабатлар хусусида плебисцит ўтказишга рози эканлигини билдиради, — дейилади Эквадор Компартияси Марказий Комитетининг президент Аросеменага юборган телеграммасида, — лекин шарт шуки, плебисцит халқ ўз иродасини самарали тарзда тўғри ифода этишини гарантиялаб берувчи шаклда ўтказилмоғи керак. Плебисцит учун етарли даражада вақт ажратилиши керак (биз уч ой кифоя қилади деб ҳисоблаймиз), овоз беришда эквадорликларнинг ҳаммаси, шу жумладан саводсиз кишилар ҳам қатнашмоғи лозим ҳамда пропаганда олиб бориш учун сира чекланмаган эркинлик таъминлаб берилиши керак. Бу эса, Эквадор халқининг Куба революцияси билан бирдамлигини изҳор этишга имкон беради».

Айни маҳалда мамлакатдаги ўнг партиялар плебисцитга қарши чиқиб, бу тадбирни «тартибсизликдан иборат хатарли» тадбир, деб атамоқдалар.

ГОЛЛАНДИЯ ҚЎШИНЛАРИ ҒАРБИЙ ИРИАНГА ЮБОРИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 1 апрель. (ТАСС). Голландиядан мададкор ҳарбий қисмлар Ғарбий Ирианга бирдек келиб турибди, деб хабар беради Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбири Голландиядан. Қўшинлар Голландия авиатранспорт компанияси — «КЛМ»га қарашли «ДС-8» типдаги самолётларда Амстердамдан Кюрасао, Лима (Перу), Папэте (Франция Таитиси) орқали ўтиб, сўнгра Биак (Голландия аэропорти)га келиб тушмоқда.

Ўз самолётларини ҳукуматнинг ихтиёрига бериб қўйиш мақсадида, дейилади хабарда, «КЛМ» Нью-Йоркка мунтазам суратда қатнаб турадиган кўпгина пассажир самолётларини тўхтатиб қўйди.

Ана шу операция тамом бўлгач, Голландиянинг Ғарбий Янги Гвинеядаги қўшинлари сони етти минг кишидан саккиз минг кишигача етадиган бўлади.

ВАЙГЕО ОРОЛИДА ҚЎЗҒОЛОН

ЖАКАРТА, 2 апрель. (ТАСС). Соронг (Ғарбий Ириан) яқинидаги Вайгео оролининг аҳолиси Голландия мустамлакачиларига қарши қўзғолон кўтариб, оролни ўз қўлига олди, деб хабар беради АНТАРА агентлиги. Голландия денгиз пиёда аскарларининг оролга юборилган солдатлари партизанлар билан бир неча марта жанг қилгач, чекинишга мажбур бўлдилар.

СССР ҚИЗИЛ КРЕСТ ВА ҚИЗИЛ ЯРИМОЙ ЖАМИЯТЛАРИ СОЮЗИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ АХБОРОТИ

Яқинда Албанияда кучли зилзила бўлиб, бунинг натижасида мамлакатнинг бир қанча районларидаги аҳоли зарар кўрганлиги тўғрисида матбуотда хабар берилган эди.

Албания бошига кулфат тушганлиги маълум бўлиши биланоқ, совет кишилари албан аҳолисига озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармон ва бошқа материаллар билан ёрдам беришни дарҳол таклиф этдилар. СССР Қизил Крест ва Қизил Яримой жамиятлари союзи ижроия комитети раисининг шу йил 24 мартда Албания Қизил Кресги раиси номига юборган телеграммасида албан халқига ҳамдардлик изҳор қилинган эди ва совет кишиларининг туҳфаси зилзиладан зарар кўрган кишиларнинг мушкулини осон қилади, деб умид билдирилган эди.

Совет Қизил Крест ва Қизил Яримой ижроия комитети 28 мартда совет халқининг албан халқига нисбатан энг самимий ният ва дўстлик туйғулари тақозо этган қардошларча ёрдамини Албания Қизил Кресги раҳбарлари Албаниянинг зарар кўрган районлари аҳолиси совет халқининг ёрдамига муҳтож эмас, деган бемаъни баҳона билан рад этганлигини эшитиб, ҳайратда қолди. Совет кишилари таклиф этган ёрдам тўғрисида албан халқига, шу жумладан, ҳатто, зарар кўрган районларнинг аҳолисига ҳам хабар берилмади.

Совет Қизил Крестининг кўп йиллик фаолияти давомида табиий офатдан зарар кўрган бирор мамлакатнинг Совет Иттифоқи кўрсатган беғараз ёрдамни рад этганлиги каби бундай ҳол сира бўлмаган эди.

Афтидан, Албанияда Советларга қарши авж олдирилаётган кампанияга тортилган Албания Қизил Кресги раҳбарларининг нодўстона ҳаракати натижасида ер қимирлашидан зарар кўрган аҳоли совет кишиларининг қардошларча ёрдамидан фойдаланиш ва ўз мушкулини осон қилиш имкониятидан маҳрум этилганлиги чуқур таассуф билдиришга арзийди.

ПРЕЗИДЕНТ ГИДО НОЧОР АҲВОЛДА ҚОЛДИ

ГАВАНА, 1 апрель. (ТАСС). Пренса Латина агентлиги мухбирининг Буэнос-Айресдан юборган хабарида бундай дейилади: Аргентина кабинети 30 март кечқурун истеъфо бериб, президент Хосе-Мариа Гидони ҳарбий тўнтариш раҳбарлари олдида танг аҳволга солиб қўйди. Сўнгги ҳафтада Артуро Фрондиси худди шундай аҳволга тушиб қолган эди.

Ўша вақтда қуролли кучлар қўмондонлиги Фрондиси «миллий коалиция» кабинети тузсин, деб талаб қилган эди. Вазифасидан олиб ташланган президент бу талабни бажара олмади, чунки у маслаҳатлашиб кўрган сиёсий партияларнинг ҳаммаси президентни қувватлашдан бош тортди.

Ҳозир қуролли кучлар Гидо 18 мартдаги сайловларнинг натижасини бекор қилсин, умумий меҳнат конфедерациясининг тарқатиб юборилишига эришсин ва перончилар партиясини тақиқлаб қўйсин, деб яна талаб қилабошладилар.

Кабинетнинг истеъфо берганлиги ҳамда Пушти уйни (президент резиденцияси. — Редакция эслатмаси) ҳарбийлар ҳамон оккупация қилиб, у ерга Гидони киргизмаётганлиги, деб давом этади мухбир, шуни равшан курсатиб турибдики гарчи Гидо «конституцион» президент сифатида қасамёд ичган бўлса ҳам, ҳақиқатда ўз ҳукмини ўтказа олмаётир. Ҳокимият ҳарбий қўмондонлик қўлидадир. Ҳарбий қўмондонлик эса, АҚШнинг Аргентинадаги элчиси Роберт Макклинтокнинг берган буйруқларига амал қилмоқда.

Кеча «касаба союзларни бирлаштириш ва координациялаш ҳаракати» касаба союз бирлашмасининг раҳбарлари Аргентина умумий меҳнат конфедерациясининг правлениесига мурожаат қилиб, «чинакам демократик ҳукуматнинг ҳокимият тепасига келишга эришиш» мақсадида умумий забастовка эълон қилишни таклиф этди. «Биз на Фрондиси ва унинг реакцион ҳукумати билан, на ҳарбий диктатура билан бир йўлдан бора оламиз», — дейилади ана шу бирлашманинг мурожаатида.

МУШКУЛ АҲВОЛДА

АНҚАРА, 2 апрель. (ТАСС). Туркия қишлоқ хўжалиги ночор аҳволда қолди. Ишланаётган 22 миллион гектар ернинг 16 миллион гектари унумдорлигини батамом йўқотиб қўйди ва кўп миқдорда ўғит солишни талаб қилади, икки миллион гектардан кўпроқ ер суғоришга муҳтож, бир миллион гектардан ортиқ ер айниб қолган.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, деб ёзади «Онжю» газетаси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш учун юзга яқин ҳар хил проект ишлаб чиқди. У ана шу проектларни амалга ошириш учун ўзига 12 миллиард лира пул берилишини ҳукуматдан илтимос қилмоқда. Ваҳоланки ҳукуматнинг бир йиллик бюджети 10 миллиард лирадан иборатдир.

Жанубий Вьетнамдаги урушга Американинг янги қўшинлари юборилмоқда

ЛОНДОН, 1 апрель. (ТАСС). «Санди телеграф» газетасининг дипломатик обзорчиси бундай деб ёзади: Ҳозирги вақтда Американинг Жанубий Вьетнамдаги қуролли кучлари сонини кам деганда 50 процент кўпайтириш учун тайёргарлик кўрилмоқда. Обзорчи, ана шу қуролли кучлар Қўшма Штатлар қўмондонлиги остида бўлади ва Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши кураш олиб боради, деб таъкидлайди. Американинг ҳозир Жанубий Вьетнамдаги қўшинлари сони тахминан 5,5 минг кишидан иборат. Пировардида, обзорчи, Жанубий Вьетнамда сўнгги вақтларда америкаликлар раҳбарлигида олиб борилаётган уруш ҳаракатларининг кўлами тобора кенгайиб бормоқда, деб қайд қилади.

Гулзорлар кўпаймоқда

Тошкентни гуллар шаҳри десак янглишмаймиз. Ёз ойларида шаҳримиз айниқса гулга тўлиб кетади. Тошкентнинг ҳуснига ҳусн қўшиб, унинг ихлосмандларини кўпайтираётган бу хилма-хил гуллар шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг гулчилик хўжалиги миришкорлари қўлидан чиққан.

Гулчилик хўжалигининг 6 та участкаси бор. Шулардан 3 тасида гилам гул кўчатлари, қолганларида эса кўп йиллик гуллар ва буталар етиштирилади. Тошкентдаги барча парклар, саноат корхоналари, маданий-маиший муассасалар ва бошқа жуда кўп ташкилотлар шу ерда етиштирилган хилма-хил гул кўчатларидан олиб турадилар. Бу йил гулчилик хўжалигининг меҳнатсеварлари Тошкентнинг ўзига 3 миллион 240 минг туп ҳар хил гул кўчатлари етказиб берадилар.

Бу йил кунларнинг барвақт исиб кетиши муносабати билан гул экиш ҳам эрта бошланди. Ҳозиргача хўжалик турли ташкилотларга 400 минг тупдан ортиқ гул кўчатлари ва бошқа хил ниҳоллар етказиб берди. Пойтахтнинг Пушкин номли, «Победа», «ОДО», Комсомол, Горький номли, Гагарин номли паркларига, завод ва фабрикалар, мактаб ва болалар боғчаларининг гулзорларига яқиндагина ўтказилган ниҳоллар яхши авж олмоқда.

Гулчилик хўжалигига Иттифоқимизнинг Киев, Москва, Рига ва бошқа марказий шаҳарларидан ҳам гул кўчатлари келтирилиб туради.

Шаҳримизни гулга буркаш, гул хилларини кўпайтиришда ишчилардан С. Нурмуҳамедова, Ш. Аҳмедова, Б. Эрнес, Г. Яскевич, С. Аҳмедова ўртоқларнинг хизмати каттадир.

Н. ОМОНОВА.

Суратда: гулчилик хўжалигининг ишчилари Г. Яскевич ва С. Аҳмедова ўртоқлар оранжерея цехида.

А. Абалян фотоси.

Областимиз ЯНГИЛИКЛАРИ

Табиатни муҳофаза қилиш жамияти

Коммунистик меҳнат ва юксак маданият шаҳри номини олиш учун курашаётган Чирчиқ шаҳрининг меҳнаткашлари кўчалар, ҳовлилар ва бульварларни кўкаламзорлаштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Дарахтларни меҳр билан парвариш қилиш, табиатни муҳофаза этиш мақсадида шаҳар Совети ҳузурида махсус жамият тузилди. Электрокимё комбинати, «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш» заводларида жамоатчилик асосида ишлайдиган табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг бўлимлари ташкил қилинди.

Т. ЎРУНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Дам олиш куни клуби

Оҳангарондаги 9-шахтанинг ёш кончилар ётоқхонасида дам олиш куни клуби ташкил қилинди. Мастер З. Дадабоев, ишчи А. Акбаров, электрослесарлар Н. Фаттоҳов ва Э. Ҳакимов ўртоқлар клуб советининг аъзолари қилиб сайланди. Улар дам олиш кунлари кончиларни шаҳар атрофига экскурсияга олиб чиқиш, концертлар кўрсатиш, шахмат-шашка турнирлари ўтказиш билан шуғулланадилар.

Ётоқхонага кутубхона мудири ўртоқ Г. Ермакова тез-тез келиб туради. У викториналар, янги бадиий адабиётлар ҳақида суҳбатлар ўтказади.

Ф. ПЕТРОВ.

Автомат сув-насос станцияси

Яқинда Бекобод шаҳрида янги сув-насос станцияси қурилиб ишга туширилди. Бу ерда фильтрлаш ва бошқа операциялар автоматлаштирилган.

Станция шаҳар аҳолисини тоза сув билан таъминламоқда.

Э. ҚОДИРОВ,
М. УСМОНОВ.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

Аҳоли кучи билан

Рашид ака маҳалла активларини, аҳолини чойхонага тўплади-да, бор гапни ўртага ташлади.

— Ўзларингизга маълум, кўпчилик талаби билан маҳалламизда гастроном қурилмоқчи. Лекин у чойхона биносининг ўрнига тушар экан. Шунинг учун чойхона учун янги бино қуриб олсак, нима дейсизлар?

— Кичик бир хонани тиклаб олиш анча қийин-у, бутун бошлик катта чойхонани қуриш қандай бўларкин? — деди ўтирганлардан бири.

— Кўп ваҳима қилманг, — унинг фикрига қўшилмади пенсионер А. Акромхўжаев. — Кўпдан қуён қочиб қутилмас дейдилар. Бир ёқадан бош чиқарсак, ҳеч гап эмас. Ўтган йили почта ва маҳалла комитети биноларини ҳам қуриб олдик-ку. Ҳамма нарса янгидан ташкил бўлаяпти. Чойхонани ҳам қуриб оламиз. Кўпчиликка боғлиқ.

Унинг сўзи ўтирганларга маъқул тушди. Шу кунёқ беш кишилик комиссия тузилди. Янги қурилиш жойида иш қизиб кетди. Ҳашарчилар ишнинг тез битишини таъминлашди. Кексаларнинг ғайратини айтмайсизми. О. Солиев, С. Рихсихўжаев, М. Ғуломов, А. Акромхўжаев, М. Аҳмадхўжаев, Х. Азимов ва Х. Дадабоев сингари кекса пенсионерлар, айниқса, жонбозлик кўрсатишди. Роса бир ой деганда маҳаллада олди айвон, кўркамгина клуб-чойхона биноси қад кўтарди. Шу кунларда эса ана шу янги бино ёнига қариялар учун ёзлик шийпон қуришга киришилди.

Маҳалла меҳнаткашлари кўчаларни кўкаламзорлаштириш, кўприкларни тузатиш, хуллас ўз маҳаллаларини обод қилишда актив қатнашмоқдалар.

Октябрь районидаги Ильич маҳалласида жамоатчилик ташаббуси кенг ёйилмоқда. Комитет раиси Рашид Қулаҳмедов ҳар бир ишни кўпчилик ёрдамида амалга оширади, ёшу-қарини жамоат ишларига кенг жалб қилади. Бу ерда ташкил қилинган хотин-қизлар Совети, ўртоқлик суди томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ҳам маҳаллада оммавий-тарбиявий ишларни яхшилашда муҳим роль ўйнаётир. Мунтазам ўтказилаётган турли тематик кечалар, мазмунли лекция ва суҳбатлар маҳалла активларининг намунали ишлаётганликларини кўрсатади.

Л. ФАЙЗУЛЛАЕВА.

«ПРАВДА»НИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Катта тайёргарлик

Бу йил совет халқи матбуотимизнинг катта байрами — «Правда»нинг 50 йиллигини нишонлайди. Шу муносабат билан жойларда шонли юбилейга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Тошкент Давлат университети филология факультетининг журналистика бўлими кафедрасида илмий конференция тайёрланмоқда. Конференцияда ўқитувчи ва студентлар доклад қиладилар. Кафедранинг яқиндаги йиғилишида илмий конференцияда тингланадиган докладлар тематикаси муҳокама қилинди. Тематикага киритилган докладлар орасида «В. И. Ленин — «Правда» нинг ташкилотчиси ва муҳаррири», «КПСС Программасини пропаганда қилишда «Правда»нинг тажрибалари», «Правда» ва «Ўзбекистон» каби темалар диққатга сазовордир. Бундан ташқари кафедра ўқитувчилари ва студентлар жамоатчилик ўртасида «Правда» тўғрисида лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

Журналистика бўлимида «Правда»га бағишлаб катта виставка ва стенд ташкил қилинади. Виставкага газета ҳақидаги китоблар, илмий асарлар, студентларнинг диплом ишлари қўйилади.

Университетда чиқадиган «Тошкент университети» кўптиражли газетаси совет матбуоти байрамига пухта тайёргарлик кўрмоқда. Газетада журналистика кафедраси ўқитувчиларининг «Правда» ва «Туркистон», «Правда»нинг «Ўзбекистон матбуотининг ривожланишидаги роли» каби темалардаги мақолаларини ёритиш планлаштирилди. Университет газетаси юбилей муносабати билан энг яхши бадиий асарлар учун конкурс ҳам эълон қилди.

Университетнинг асосий кутубхонасида «Правда» ҳақида лекциялар уюштирилади, стенд ва виставка ташкил қилинади.

Ҳ. СУННАТОВ.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

Кино

Совет фани ва техникасининг ютуқлари жаҳон халқларининг олқишига сазовор бўлмоқда. Космосга биринчи бўлиб парвоз қилган йўлдошларни ижод этишда, атомнинг кучли энергиясини инсон бахт-саодати учун хизмат қилдиришда, музёрар «Ленин» атомоходини биринчи бўлиб океанлараро саёҳатга отлантиришда олимларимизнинг ҳиссаси каттадир.

Атоқли кинорежиссёр М. Ромм драматург Д. Храбровицкий билан биргаликда яратган «Бир йилнинг тўққиз куни» фильмида атомчи физикларнинг ютуқларини, уларнинг кундалик меҳнатини кўрсатиш билан бирга кино воситалари ёрдамида кўпроқ уларнинг ички маънавий дунёсини очишга уринганлар. Фильм авторлари ана шундай оддий кунлардан фақатгина тўққиз кунни олиб экранга кўчирмоқчи бўлганлар, олимларимизнинг фан, ҳаёт ва Ватанга бўлган муҳаббатларини ва уларнинг ўзаро муносабатларини экранда тўлақонли акс эттира олганлар.

Дастлаб шуни айтиб ўтиш керакки, фильмнинг драматургияси жуда пухта, ихчам ишланганлиги, бош ролларга таклиф этилган артистларнинг моҳирона ўйини қизиқарли кинолента яратилишига олиб келган.

Физик Синцовнинг беш йил мобайнида ўтказган тажрибаси ниҳоят кутилган натижани берди — у тўла ионизациялашган плазма олишга муваффақ бўлди. Синцов (бу ролни артист Н. Плотников маҳорат билан ўйнаган) ана шу тажриба устида оғир касалликка дучор бўлади: унинг организми рентген нурлари билан шикастланади. Лекин ўз ишини севган олим бевақт ўлимга таслим бўлмайди, умрининг охирги дамларигача ўз ишини якунлашга интилади ва ёш шогирди Гусев (артист А. Баталов) ана шу тажрибани давом эттира олиши учун унга тегишли маслаҳатлар беради. Митя Гусевнинг соғлиғига ҳам путур етган: у бугун иккинчи марта организмга жуда зарарли бўлган кўп дозали рентген нурлари билан зарарланади. Врачлар ёш олимнинг ҳаётини сақлаб қолиш мақсадида унга атом ядроси устида ишлашни тақиқлайдилар. Лекин Гусев ўз бурчини садоқат билан бажаришга, устози бошлаган ишни давом эттиришга қатъий қарор қилади.

Михаил Ромм бошчилик қилган коллектив инсон кашф этган илмий кашфиётлар таназзулга сабаб бўлмайди, балки илғор жамиятнинг барча аъзоларига бахт-саодат бағишлайди, деган чуқур философик ғояни фильм давомида таъкидлаб келади. Авторлар ўз фикрларини бир неча кучли образлар орқали исботлайдилар.

Фильмнинг асосий қаҳрамонлари уч киши — уч атомчи физик Гусев, Куликов, Леля. Уларнинг ўзаро муносабатлари орқали, Ватан, халқ олдидаги бурчларини адо этишларини кўрсатиш орқали совет олимларининг умумлашган образи яратилган. Оператор Г. Лавров фильм устида зўр иштиёқ билан ишлаган. Унинг йирик планда олган кадрлари фильм қаҳрамонларининг ички кечинмаларини аниқ ва усталик билан томошабинга етказади.

Фильмнинг чуқур оптимистик ғояси асосан икки дўст — Гусев ва Куликов образлари орқали ечилади. Бу ролларни талантли артистлар А. Баталов ва И. Смоктуновскийлар жуда аниқлик билан талқин этганлар. Иккала дўст ҳам ажойиб ижобий фазилатли кишилар. Лекин уларнинг ҳар бири мустақил характерга эга. Артист Смоктуновскийга жуда бой нагрузка берилган. Биз Куликовни иш устида ҳам, баҳслашувда ҳам, коллективда ҳам кўрамиз. Лекин фильмнинг охирги кадрларигача бу образнинг туб моҳиятига тушуниб етаолмаймиз. Бу фильмнинг камчилиги эмас, балки ютуқларидан биридир.

Куликов кейинги пайтларда яратилган кўпгина схематик ижобий образлардан фарқ қилади. Шунинг учун ҳам артист Смоктуновскийдан ана шу образни яратишда айниқса катта маҳорат ва тажриба талаб қилинган. Пировардида Куликовнинг инсоний, ватанпарварлик фазилатлари очилади. У нур касалига дучор бўлиб ўлим тўшагида ётган дўсти ва ҳамкасби Гусевнинг ишини давом эттиради. Биз Гусевлар бошлаган ишни Куликов каби ўнлаб ўткир зеҳнли совет олимлари давом эттиришига ишонч ҳосил қиламиз.

Фильмда марказий қаҳрамон Гусев образининг тўлақонли чиқишига ҳақли равишда алоҳида аҳамият берилган. Бу ролни ижро этиш улкан киноартист А. Баталовга топширилиб жуда тўғри иш қилинган. Гусев-Баталов матонатли, пок юракли, мурувватли, камтарин совет кишиси. Фильмда Гусевни характерлайдиган бирорта мақтов сўзи йўқ. Лекин биз уни севиб қоламиз, унинг ишига хайрихоҳлик билдирамиз.

Гусевнинг рафиқаси, чин дўсти Леля ролини ёш артистка Т. Лаврова ижро этган. Бу қизни икки дўст — Гусев ва Куликов севишади. Леля бироз иккиланишдан сўнг Гусев билан ўз тақдирини боғлайди, унинг ишига эътибор бера бошлайди. Лавровании кўпгина кадрлардаги санъаткорона ўйини бизга завқ бағишлайди. Масалан, Марказий телеграф биносида Леля ва Митя Гусевнинг суҳбати артистларнинг маҳорати туфайли жуда кучли ва таъсирчан чиққан.

Фильмнинг кўпгина кадрлари павильонда суратга олинган. Ёш рассом Г. Колганов ва оператор Г. Лавровдан ядро физикаси учун қурилган лабораториялар, мураккаб аппаратлар, бошқарувчи пультлар макетларини қуриш ва уларни воқеаларга фақат фон қилиб эмас балки фильм қаҳрамонларининг характерини очишга қаратиш талаб қилинган. Оператор ҳам, кинорассом ҳам бу мураккаб вазифани бажара олганлар.

«Мосфильм» киностудияси яратган замонамиз қаҳрамонлари ҳақида, севги ва бурч ҳақида ҳикоя қилувчи «Бир йилнинг тўққиз куни» фильми томошабинларга жуда манзур бўлди.

Ҳамидулла АКБАРОВ.
ЎзССР Фанлар академияси санъатшунослик институтининг илмий ходими.

Телевизор

3 АПРЕЛДА

Рус тилида: 18.30 — **Рақсни ўрганинг** (ёшлар учун), 19.10 — **Телевизион янгиликлар**, 19.25 — **Адабий эшиттириш.**

Ўзбек тилида: 19.45 — **Телевизион янгиликлар**, 20.00 — **Далалардан лавҳалар** (КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ қиламиз), 20.15 — **Бир кун** (О. Сидельниковнинг шу номли асари асосида ишланган телепостановка).

Рус тилида: 21.15 — **Суюқ оёқ** (бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/IV да **Русалка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IV да **Номус**, 4/IV да **Хўжайин.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/IV да янги спектакль **Уч баҳодир.**

Кино

Агар бу севги бўлсачи? — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Жоао Карральнинг сири — «ВАТАН», «МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Уч — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бизнинг шаҳарли йигит — НАВОИЙ номли (кундуз соат 3-20 минут, кеч 6-50 минут ва 10 да).

Синовлар йўли — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, кеч 6-40 минут ва 10 да).

Райком секретари — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

«УЗБЕКЭНЕРГО»НИНГ ЭНЕРГОСБИТИ

Электр қувватидан барча фойдаланувчилардан уйлар, ҳовлилар, магазинлар, муассасалар, кўчалар, шунингдек

БИНО ИЧИДАГИ
электр лампаларини
ТОНГ ОТИШИ
БИЛАН
ЎЧИРИШЛАРИНИ
СЎРАЙДИ
ТАШҚАРИДАГИ
ЭЛЕКТР ЛАМПАЛАРИНИ
суткaнинг ёруғ соатларида ёқиб қўйиш электр қуввати беришни огоҳлантиришсиз тўхтатиб қўйишга олиб келади.

«УЗБЕКЭНЕРГО» ҚАРАМОҒИДАГИ «ЭНЕРГОСБИТ»

ва энергетика саноати илмий-техника жамиятининг бошланғич ташкилоти ижтимоий асосларда

КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИ УЮШТИРДИЛАР

Бу бюро (Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 101-уйда) ҳар чоршанба куни электрустановкалари ва теплоустановкаларни қуриш ҳамда улардан тўғри фойдаланиш масалаларида консультация беради.

Шота Руставели кўчаси, 123-уйда турувчи **Умри Зокирова** (Нурматова)нинг шу уйда турувчи Солих Зокировдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Шота Руставели кўчаси, 46-уй, 65-квартирада турувчи **Обид Икромов**нинг 1-Полторацкий проезд, 10-уй, 12 квартирада турувчи Маърифат Ғаниевна Икромовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Фурқат кўчаси, 32-уйда турувчи **Мирсаитзян Насибович Шарипов**нинг Хушрўй кўча, 44-уйда турувчи Зубайда Басировна Валиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02126. Нашр. Г. — 1563.